PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 40 lir

Leto XIX. Št. 198 (5573)

TRST, četrtek 22. avgusta 1963

GOVOR PREDSEDNIKA SOVJETSKE VLADE V RAKOVICI

Hruščov: Jugoslavija važen činitelj za ohranitev miru na Balkanu

Hruščov je izjavil, da mu oblika delavskih svetov ugaja in da bo poslal v Jugoslavijo skupino sindikalnih in gospodarskih funkcionarjev, da sistem proučijo

Hruščov odzdravlja na pozdrave množice ob prihodu na beograjsko letališče

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 21. — Predsednik ministrskega sveta Sovjetske zveze Nikita Hruščov je danes, drugi dan svojega bivanja v Jugoslaviji, s soprogo, sinom in hčerko in ostalimi člani delegacije v spremstvu podpredsednika republike Aleksandra Rankovića, obiskal tovarno motorjev in traktorjev v Rakovici pri Beogradu.

Ogledal si je tovarno in se je v razgovoru z zastopniki delavskega sveta, ravnateljstva in organov Zveze komunistov, posebno zanimal za sistem upravljanja in kako se v praksi rešujejo posamezna vprašanja.

Po razgovoru je Hruščov ugotovil, da mu oblika delavskih svetov ugaja, da je napredna. Izkušnje Jugoslavije so po njegovem mnenju lahko koristne. Zato bo verjetno poslal v Jugoslavijo skupino partijskih, sindikalnih in gospodarskih funkcionarjev, da bi podrobno proučili sistem delavskega samoupravljanja. V razgovoru z zastopniki tovarne je Hruščov med drugim pobil trditve nekaterih zahodnih krogov, češ da Sovjetska zveza zahteva od drugih socialističnih držav, naj uskladijo svojo proizvodnjo z interesi Sovjetske zveze, in je podrobno objasnil načela sodelovanja socialističnih držav, ki temelji na uskladitvi skupnih interesov in na načelu, da vsaka država proizvaja to, kar je v skladu z njenimi pogoji.

Po razgovorih z voditelji tovarne je Hruščov govoril na velikem zborovanju delavcev pred tovarno. V začetku svojega govora je Hruščov poudaril vlogo delavskega razreda tako v narodno osvobodilni borbi kot v graditvi socializma in je ugotovil, da so komunisti pravi tolmači življenjskih interesov delavskega razreda. Izkušnje borbe proti imperializmu dokazujejo, da je narodnoosvobodilna borba toliko uspešnejša, kolikor je v njej večja vloga delavskega razreda. Ko je poudaril tradicionalno prijateljstvo narodov Sovjetske zveze in Jugoslavije v preteklosti, ki se je še povečalo v letih revolucionarne borbe delavskega razreda in borbe proti tujim zavojevalcem, je Hruščov dejal, da sovjetski ljudje visoko cenijo borbo jugoslovanskih narodov, jugoslovanskih partizanov in enot narodnoosvobodilne armade, ki so dali važen prispevek v zmagi nad fašizmom.

«Naše prijateljstvo se je utrdilo in kalilo v ognju druge svetovne vojne, v kateri so bili zmagovalci ne le narodi obeh naših držav, temveč je zmagala tudi stvar socializma.» Hruščov je ugotovil, da je v odnosih med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo leta 1948 nastopilo poslabšanje, ki ni koristilo niti Sovjetski zvezi niti Jugoslaviji niti splošni stvari socializma. Ko je komunistična partija Sovjetske zveze začela borbo proti kultu osebnosti, je centralni komitet KP SZ imel za svojo dolžnost, da stori vse za normalizacijo odnosov med obema partijama, da bi se normalizirali odnosi tudi med obema državama. Poudaril je, da imata Jugoslavija in Sovjetska zveza skupne cilje, to je borbo za zgraditev socializma in komunizma, ter skupnega sovražnika imperializem, in je ugotovil, da ni nobenega razloga, da ne bi Jugoslavija in Sovjetska zveza korakali skupno z ostalimi narodi na poti v socializem. «Danes lahko z zadovoljstvom rečemo, da se odnosi med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo dobro razvijajo in da so perspektive teh odnosov prav tako dobre», je poudaril Hruščov. «Prepričani smo, da je prijateljstvo naših narodov in držav v skladu ne le z njihovimi lastnimi interesi temveč tudi z interesi stvari socializma in komunizma sploh kakor tudi z interesi krepitve vseh protiimperialističnih sil na svetu», je dejal Hruščov. Na ugibanja zahodnega tiska, zakaj je prišel v Jugoslavijo, je Hruščov odgovoril, da je prišel v Jugoslavijo, da bi se odpočil, ogledal njene znamenitosti in izkušnje jugoslovanskih narodov v graditvi socializma. «Seveda se bomo tudi potrudili, da izkoristimo ta obisk pri jugoslovanskih prijateljih za nadaljnjo krepitev sovjetsko - jugoslovanskega prijateljstva», je poudaril Hruščov. «Z velikim zadovoljstvom ugotavljam, da se vlada Jugoslavije, in posebno tovariš Tito, s svoje strani mnogo trudijo za vsestransko izboljšanje odnosov s Sovjetsko zvezo in z drugimi socialističnimi državami. Drugače tudi ne more biti, ker smo komunisti in imamo skupne cilje: zgraditev socializma in komunizma. Poleg tega se obe naši državi zavzemata za splošno razorožitev, za mirno rešitev nemškega vprašanja, za likvidacijo kolonialnega sistema, za politiko miroljubne koeksistence. Stališči obeh vlad sta v mnogih najvažnejših mednarodnih vprašanjih enaki oziroma zelo podobni. Poudaril je zatem uspešni razvoj medsebojnih gospodarskih odnosov, dosežene rezultate pri kulturnem sodelovanju in važnost nadaljnjega razvoja za boljše medsebojno spoznavanje, razumevanje in krepitev prijateljstva, ter je izrekel priznanje delavcem tovarne za vzorno organizacijo dela in ugotovil, da je opazil veliki napredek Jugoslavije od svojega zadnjega obiska. «Zgradili ste mnoge tovarne, lepe stanovanjske hiše, zunanji videz in oblačenje vaših ljudi sta se mnogo spremenila; to mi zelo ugaja. Kapitalistični lakaji, je pripomnil Hruščov, pravijo našim ljudem, da so sužnji komunizma. Veseli me, ko vidim tako dobro hranjene in lepo oblečene «sužnje». Ni daleč dan, ko bodo ti ljudje, ki nas danes zasmehujejo, želeli živeti sami v sistemu, v katerem so «sužnji».» Hruščov je ugotovil, da se potrebe ljudstva lahko uredijo samo z delom, z izkoriščanjem rezultatov znanosti in tehnike, s stalnim večanjem produktivnosti dela. Na koncu svojega govora je Hruščov dejal: «Dovolite mi tovariši, da izrazim svoje prepričanje, da se bodo odnosi med našima dvema državama in vsestransko sodelovanje tudi nadalje vse bolj uspešno razvijali. Jugoslavija je ena največjih držav na Balkanu, važen činitelj za ohranitev in krepitev miru na tem delu zemeljske oble. Sovjetski ljudje visoko cenijo napore jugoslovanskih narodov za krepitev miru in prijateljstva med narodi. Bodite prepričani, dragi tovariši, da imajo narodi Jugoslavije v narodih Sovjetske zveze zanesljivega in zvestega zaveznika v borbi za mir in socializem.»

Po govoru je Hruščov izročil darila delovnemu kolektivu tovarne, in sicer poprsje Lenina, radioaparat, kolekcijo gramofonskih plošč in knjigo o gospodarstvu v Sovjetski zvezi. Ravnatelj tovarne pa je izročil Hruščovu v dar album s fotografijami o delu kolektiva in kolekcijo del, ki simbolizirajo proizvodnjo industrije traktorjev in motorjev v Rakovici.

B. B.

KONFERENCA OZN O MEDNARODNIH POTOVANJIH IN TURIZMU

Velebit in Folchi o važnosti turizma za vzajemno spoznavanje in za mir

Na konferenci bodo razpravljali o turističnih olajšavah in o razvoju turističnih služnosti

RIM, 21. — Danes popoldne se je začelo v Rimu zasedanje konference Združenih narodov o mednarodnih potovanjih in turizmu. Na konferenci sodeluje okoli 500 delegatov iz 119 držav, od katerih je 111 včlanjenih v OZN. Razen tega so navzoči predstavniki mednarodnih organizacij za turizem.

Italijo zastopajo štirje glavni ravnatelji turizma. Prav tako sodelujejo na konferenci nekateri predstavniki parlamenta.

Današnji otvoritveni seji so prisostvovali tudi ministri Folchi, Togni, Lucifredi in Delle Fave ter druge osebnosti.

Rimski podžupan je na kratko pozdravil navzoče, zatem pa je govoril izvršilni tajnik gospodarske komisije Združenih narodov za Evropo Vladimir Velebit, ki predstavlja v Rimu tajnika OZN U Tanta. Velebit je poudaril, da se danes mednarodno sodelovanje ne omejuje več na urejanje sosedskih odnosov, temveč teži tudi za tem, da se izkušnje posameznikov uporabijo v korist vseh. Poudaril je, da namerava OZN med drugim stremeti tudi za tem smotrom, in je dodal, da tudi dnevni red konference odraža te namene, ker vsebuje diskusijo o obmejnih formalnostih in o skupnih ukrepih za razvoj turizma. «Konferenca, je dodal Velebit, bo storila vse mogoče, da pripravi neke vrste zakonik o dobrem vedenju glede potnih listov, carin in drugih formalnosti, po katerem naj bi se skušala vsaka država kolikor mogoče ravnati.»

Omenil je nato, da je drugi smoter konference, proučiti ukrepe za razvoj mednarodnega turizma, in je dodal, da je za zadovoljivo rešitev na tem sektorju potrebno, da se turistične države tesno povežejo za organizacijo in za propagando na turističnem sektorju.

«Za razvijajoče se dežele, je nadaljeval Velebit, utegne turizem predstavljati važno rešitev, in s tem v zvezi bi hotel omeniti, da ima ta konferenca poseben pomen v okviru tega desetletja, ki so ga Združeni narodi sklenili posvetiti razvoju. Spomnimo se ponovno, da deset odstotkov prebivalcev sveta uživa šestdeset odstotkov svetovnega dohodka, medtem ko drugih 57 odstotkov razpolaga z manj kakor z desetino tega dohodka.» Na koncu se je Velebit zahvalil italijanski vladi, ki je ponudila gostoljubnost.

Govoril je nato italijanski minister za turizem Folchi, ki je izrazil zadovoljstvo, da je bil Rim izbran za sedež tako važne konference. Folchi je poudaril vedno večjo važnost turizma in nujnost njegovega nadaljnjega vsestranskega razvoja. Dodal je, da so potrebni ukrepi temeljite liberalizacije ter postopna ukinitev vseh omejitev.

Zatem je Folchi izjavil, da bi morali čimprej začeti pogumne pobude za turistično vrednotenje majhnih in velikih centrov in celih področij v okviru posameznih držav. S tem bi tudi pospešili razvoj teh centrov in področij. Folchi je poudaril, da se je turizem temeljito spremenil in da zajema v enaki meri najširše socialne sloje. Zato je nujno potrebno skrbeti za izboljšanje sedanjega turističnega bogastva, ščititi lepote narave in dežele, ohraniti, popraviti in vrednotiti zgodovinske spomenike in vse, kar govori o civilizaciji in zgodovini narodov.

Na koncu je Folchi poudaril, da je turizem močan inštrument za duhovni, socialni in gospodarski dvig človeka, toda je tudi eden od najzanesljivejših temeljev, na katere se lahko postavi zgradba miru. Turizem je činitelj miroljubnih mednarodnih odnosov, ker z boljšim vzajemnim spoznavanjem ljudi odpira perspektive za medsebojno razumevanje.

Na predlog jugoslovanske delegatke, ki so ga podprli delegati številnih drugih držav, je bil za predsednika konference izvoljen minister Folchi, ki je v kratkem govoru omenil vprašanja, ki jih bo morala konferenca obravnavati. Izjavil je, da bi morala konferenca nuditi vsem vladam koristna navodila za razvoj turistične dejavnosti. Ponovno je poudaril važnost turizma za boljše odnose med narodi.

Takoj zatem je prebral brzojavko, ki jo je udeležencem kongresa poslal Hruščov, ki pošilja pozdrave tudi v imenu sovjetske vlade vsem udeležencem konference.

«Sovjetska zveza, je rečeno v brzojavki, ki izvaja politiko miroljubnega sožitja in širjenja gospodarskih in kulturnih odnosov z vsemi deželami, pripisuje veliko važnost mednarodnemu turizmu, ki pospešuje stike med narodi. S turizmom dobivajo ljudje možnost, da na lastne oči vidijo in da ocenijo, kakor to zaslužijo, načine življenja drugih narodov in njihove gospodarske, kulturne in socialne dosežke. Vrata naše dežele so široko odprta vsem turistom, ki prihajajo v Sovjetsko zvezo z iskreno željo, da spoznajo in objektivno ocenijo življenje našega ljudstva. Zaradi tega napori za nadaljnji razvoj turizma kot oblike izmenjave ter mednarodnega kulturnega sodelovanja uživajo razumevanje in podporo sovjetske vlade.»

Slanski in Klementis rehabilitirana

Od leta 1955 so revidirali 481 procesov

PRAGA, 21. — Vrhovno sodišče je izdalo razsodbe o rehabilitaciji bivšega prvega tajnika KP ČSR Slanskega in bivšega zunanjega ministra Klementisa in drugih obtožencev tako imenovanega «centra za protidržavno zaroto». Vsi so bili ustreljeni leta 1952 med Gottwaldovim režimom. Rehabilitirane so bile tudi nekatere druge osebe, ki so bile žrtev takratne stalinistične politike.

Objavili so uradno sporočilo, ki našteva zaključke vrhovnega sodišča v zvezi s posameznimi procesi, ki jih je sodišče revidiralo.

V sporočilu je tudi rečeno, da so od leta 1955, posebno pa po 20. kongresu KP SZ revidirali 481 primerov. Številne osebe so bile izpuščene iz zapora, druge amnestirane, ali pa jim je bila kazen zmanjšana. Samo v nekaterih primerih so razsodbe ostale nespremenjene.

McArthur o atomski bombi

NEW YORK, 21. — Gen. Douglas McArthur je napisal svoje spomine, v katerih obravnava vojne dogodke v Pacifiku med drugo svetovno vojno ter tudi še dogodke po vojni. Spomini bodo istočasno objavljeni v tedniku «Life» in pri založbi «McGraw Hill» v New Yorku v začetku prihodnjega leta.

To so sporočili na tiskovni konferenci, na kateri je bil tudi sam McArthur, ki je med drugim povedal, da podaja v svojih spominih lastno verzijo, podprto z dokumenti, o njegovi odstranitvi z mesta poveljnika, ki jo je odredil l. 1951 tedanji predsednik Truman. V zvezi s tem je dejal: «Jaz podajam svoje mnenje, drugim pa je prepuščeno, da se ne strinjajo.»

Med tiskovno konferenco je McArthur dejal, da je izvedel za obstoj ameriške atomske bombe komaj deset dni prej kot je bila bomba odvržena na Hirošimo leta 1945. Dostavil je, da ga v tej zadevi niso vprašali za svet. Mac Arthur ni dejal, če se ni strinjal s to odločitvijo, in je poudaril, da se mu je zdelo naravno, če ga niso vprašali za svet,

DIEM JE ZAOSTRIL PREGANJANJE BUDISTOV

Obsedno stanje v Južnem Vietnamu Vojska in policija zasedli pagode

Padlo je več človeških žrtev - Več sto budističnih svečenikov aretiranih - Ameriška vlada «obsoja» preganjanje budistov, a namerava nadaljevati akcijo proti Vietkongu

SAJGON, 21. — Diemova vlada je preteklo noč razglasila obsedno stanje na vsem ozemlju Južnega Vietnama ter je začela še ostrejše preganjanje budistov. Okoli polnoči je več sto policajev in vojakov vdrlo v glavno pagodo v Sajgonu in v vse ostale pagode. Aretirali so na stotine budističnih menihov in nun. Policaji in agenti so v pagodi metali tudi solzilne bombe in granate. Aretirane menihe in nune so odpeljali s kamioni.

Sajgonski radio je danes javil, da so policaji in vojaki zasedli vse pagode v prestolnici in tudi glavno pagodo v mestu Hue, ki je najvažnejše mesto na severu. Radio je javil, da je med okupacijo glavne pagode v Sajgonu bilo tudi nekaj žrtev. Vojaki in policaji so divje zasledovali menihe, ki so bežali. V Hue so se skušali verniki upirati zasedbi pagode ter so obsuli vojake in policaje s kamenjem. Bilo je več ranjenih.

Sajgonski radio je javil, da na podlagi dekreta o obsednem stanju, ki ga je podpisal predsednik Diem, so vojaške oblasti pooblaščene preiskovati privatna stanovanja in aretirati vse ljudi, katerih dejavnost «škoduje varnosti in javnemu redu». Prav tako lahko prepovedo vsa zborovanja, ki ogrožajo varnost in javni red». Razen tega so vojaške oblasti odredile omejitev svobode tiska, nadzorujejo radijske oddaje, filme in gledališka dela. Prepovedale širjenje tiskanega materiala, «ki škoduje varnosti in javnemu redu». Kršitelji teh določb bodo prišli pred vojaško sodišča. Južnovietnamska vojska je prevzela nadzorstvo nad vsemi komunikacijami. Vse zveze s tujino so prekinjene. Prepovedano je tudi pristajanje letal na južnovietnamskih letališčih.

Davi je sajgonski radio oddajal proglas Diema, ki obrazložuje vzroke, zaradi katerih je razglasil obsedno stanje. Diem trdi, da je vlada pokazala pripravljenost do sprave z budisti, da pa «njena prizadevanja niso imela zaželenega uspeha zaradi ravnanja skupine političnih špekulatorjev, ki se poslužujejo vere za izgovor, da bi povzročili nemire in onemogočili delovanje demokratičnega režima, ki temelji na pravu».

V Sajgonu in v bližnjem mestu Cholon so določili policijsko uro od 21 do 5. Vojaki so dobili ukaz, naj streljajo na vsakogar, ki se ne bi ustavil na njihov poziv ali ki bi krožil po ulicah med policijsko uro.

V poučenih krogih pravijo, da je Diemov brat Ngo Dinh Nhu, ki je njegov politični svetovalec, v petek izjavil, da vse kaže, da je državni udar «neizbežen». To je izjavil na sestanku z visokimi vojaškimi predstavniki. Dodal je, da bi morali v takem primeru zapustiti Sajgon, ga zatem obkoliti in «porušiti ga do tal».

Sklenili so ,da bodo zažgali Sajgon v primeru državnega udara in da bodo skoncentrirali sile, ki bi ostale zveste vladi, na nekem utrjenem področju izven prestolnice.

Nocoj se v Sajgonu govori, da je v trenutku, ko so vojaki vdrli v glavno pagodo, neki menih napravil karakiri, drugi štirje menihi in ena nuna pa so se dali živi zažgati.

V pagodi v Hue se je baje dalo zažgati enajst budističnih študentov v trenutku, ko je vojska začela vdirati v pagodo. Zatrjuje se, da je bila pagoda v Hue popolnoma uničena zaradi močne eksplozije in požara.

Novi ameriški poslanik v Južnem Vietnamu Cabot Lodge je na poti v Sajgon prispel danes v Tokio. Izjavil je, da ni nobene spremembe v ameriški politiki glede pomoči južnovietnamski vladi v borbi proti Vietkongu in da namerava to politiko še dalje izvajati.

Ameriški državni departma pa je danes objavil izjavo, v kateri pravi, da ZDA obsojajo zatiralna dejanja, ki jih je začela južnovietnamska vlada proti budističnim voditeljem. Predstavnik državnega departmaja je prebral izjavo, ki pravi, da ukrepi sajgonskih oblasti proti budistom neposredno kršijo zagotovila tamkajšnje vlade, da bo vodila politiko sprave z budisti. Izjavo je odobril sam predsednik Kennedy. Ameriški odpravnik poslov v Sajgonu je dobil navodila, naj takoj sporoči vsebino izjave ameriške vlade Diemovi vladi. Cabot Lodge pa je dobil ukaz, naj takoj nadaljuje pot v Sajgon.

V Washingtonu izjavljajo, da je v Južnem Vietnamu zelo napeto, čeprav je relativno mirno. Vsaj na videz oblasti obvladujejo položaj. V Washingtonu izjavljajo, da ameriška vlada ni bila prej obveščena o zatiralnih ukrepih, ki jih je južnovietnamska vlada začela proti budistom.

Telegrafske zveze s tujino, ki so bile prekinjene, so bile popoldne vzpostavljene. Časnikarji so lahko poslali svoja sporočila, toda še prej so jih morali predložiti v cenzuro. Zato so vsa poročila pomanjkljiva.

V Washingtonu se predvsem bojijo, da bi sedanji notranji spor v Južnem Vietnamu onemogočil nadaljevanje akcije proti južnovietnamskemu osvobodilnemu gibanju. V Južnem Vietnamu je sedaj okoli 13.000 ameriških vojakov, ki pomagajo Diemovi vojski proti omenjenemu gibanju. V zadnjem času so pripadniki osvobodilnega gibanja zažgali večino od 200 novih stanovanjskih hiš, ki so jih severno od Sajgona zezidali in ki sestavljajo eno od številnih «strateških vasi», ki so jih postavili ameriški vojaki, in v katere so prisilno naselili prebivalstvo, da ne bi pomagalo osvobodilni vojski.

Mnogo budističnih menihov, ki so zbežali iz pagod, ko je vanje vdrla vojska, se je zateklo v ameriško poslaništvo. Spričo dejstva, da gre ameriški vladi predvsem za to, da prepreči zmago osvobodilnega gibanja, ni izključeno, da se bo sedaj zavzela za odstranitev Diemovega režima, da ga nadomesti z novim režimom, kakor se je to svoj čas zgodilo z ameriškim varovancem Singmanom Rijem na Južni Koreji.

NADALJUJE SE POLEMIKA MED SARAGATOM IN SOCIALISTI

Razčiščevanje pojmov o vsebini levega centra

Voditelj PSDI o «napakah političnega vodstva» Fanfanijeve vlade - Folchi o tujskem prometu v prvem polletju

RIM, 21. — Po intervjuju za «Corriere della Sera» je Saragat dal intervju turinskemu dnevniku «Gazzetta del Popolo», v katerem izredno ostro napada prvo vlado levega centra. Ko pojasnjuje «napake političnega vodstva», Saragat pravi med drugim: «Krivi so za napredovanje komunistov; povzročili so KD bolečo izgubo glasov, blokirali so socialistično stranko: in to naj bi ne bile napake!» In dalje: «Upropastili so Italijo. Levi center bi moral doseči nazadovanje komunistov, namesto tega pa jim je pomagal naprej. Samo PSDI je izboljšal svoje pozicije, drugi so izgubili. Pogrešili so vse». «Pomislimo le na sramotno upravljanje tiste mogočne oblike propagande, ki jo predstavlja TV — avtentičen dokaz moralne in politične neobčutljivosti». V intervjuju je Saragat končno poudaril potrebo po sestavi «resnega, nedemagoškega levega centra» in dodal: «Čimbolj na levici je vlada, temvečja je potreba po ljudeh, ki znajo nadzorovati javne izdatke».

Očitno gre tu za različno gledanje in vrednotenje politike levega centra in postaja precej jasno, da je za Saragata pogrešna politika to, kar je za druge bistvo politike levega centra. Jutrišnja številka glasila PSI «Avanti!» objavlja uvodnik svojega glavnega urednika, v katerem pravi med drugim: «V „Corriere della Sera" čitamo: „Saragat hoče resen levi center, ki naj se loti konkretnih vprašanj: stanovanjskih hiš, šole, bolnišnic, socialne varnosti, da bi Italija bila dežela, v kateri bi živeli bolje. Protagonisti prejšnjega eksperimenta, možje kot so Fanfani, La Malfa, Lombardi, pa težijo k ustanavljanju oblastnih centrov, da bi se polastili komandnih vzvodov vsega državnega življenja". Res pa je, da v obeh intervjujih ni moč videti, kaj je Saragat dejansko dejal, in kaj je temu dodal časopis; vendar pa se moramo vseeno zadržati na teh trditvah, ker se je zlasti v zvezi s polemiko o atomskih centralah skušalo z več strani, predvsem z desnice, prikazati levi center, kakršnega hočejo socialisti, kot politiko razsipanja, neodgovornosti, ustanavljanja oblastnih centrov iz «oblastvenih centrih», da bi kontrolirali vse državno življenje, ampak volja, da se ostvari država in gospodarski razvoj, v katerem ne bodo odločali, kakor se to dogaja danes, birokratični in monopolistični „oblastni centri", ampak skupnost, v interesu vse družbe. To je levi center. Ne vidimo nobenega drugega možnega levega centra. Zatrdno ni to podoba neodgovornega levega centra, uničevalca javnega denarja, ampak nasprotno: gre za novo usmeritev, ki naj zasadi končno kirurški nož v zla naše družbe in odpravi brezvestno razsipanje bogastva, ki je danes vsem pred očmi, gonjo za špekulacijo in osebni profit, pa naj stane kar hoče, zaničevanje kolektivne koristi».

Minister za turizem in prireditve Folchi je napisal članek za ilustrirani tednik «Oggi», v katerem se zadržuje na vprašanjih turizma v Italiji v zvezi z mednarodno konferenco o turizmu, ki se je začela danes v Rimu. Pri tem navaja nekatere zanimive podatke o tujskem prometu v prvem polletju letošnjega leta. Italijo je obiskalo v tem razdobju 7.505.000 tujcev (v istem razdobju lani pa 6 milijonov 737.000); hoteli so sprejeli 3.217.921 tujcev, nočnih pa je bilo 13.152.541. Tujski promet je vrgel v tem razdobju 220 milijard 784 milijonov deviznih lir, medtem ko je znašal v istem razdobju lani 194 milijard in 202 milijona.

DANES

Svetovni tisk še vedno obširno komentira obisk Hruščova v Jugoslaviji ter poudarja njegovo izredno važnost zlasti v sedanjem trenutku izboljševanja mednarodnih odnosov. Včeraj je Hruščov obiskal tovarno motorjev v Rakovici ter je zbranim delavcem poudaril skupne smotre Jugoslavije in Sovjetske zveze, ki so graditev socializma. Poudaril je tudi, da Sovjetska zveza želi nadaljnjo krepitev odnosov z Jugoslavijo, ki je kot najmočnejša država na Balkanu važen činitelj za krepitev miru na tem področju.

V Rimu se je včeraj začelo zasedanje konference OZN za mednarodna potovanja in turizem, na kateri sodelujejo delegati iz 119 držav. Tajnik gospodarske komisije OZN za Evropo Vladimir Velebit in italijanski minister za turizem Folchi sta poudarila vedno večjo važnost turizma za vzajemno spoznavanje ljudi, kar prispeva tudi k stvari miru ter pospešenemu razvoju nerazvitih področij.

Južnovietnamski predsednik Diem je še bolj zaostril preganjanje budistov. Odredil je obsedno stanje v vsej državi ter je dal vojsko zasesti vse budistične pagode. Aretirali so več sto budističnih svečenikov in svečenic. Ameriška vlada, ki ji je gre predvsem za to, da se nadaljuje vojaška akcija proti osvobodilnemu gibanju Vietkong, je uvidela, da Diemova politika samo krepi osvobodilno gibanje, ter je objavila izjavo, v kateri obsoja Diemovo ravnanje. To bi utegnil biti prvi korak za dokončno odstavitev Diema, kakor so bile ZDA storile svoj čas s svojim varovancem Sing Man Rijem, ko jim ni mogel več služiti.

Še vedno je nevarno napeto na meji med Izraelom in Sirijo. Tudi Sirija je zahtevala izredno sejo Varnostnega sveta, vojski Iraka in ZAR pa sta v pripravljenosti. Medtem pa je prišel v Kairo na razgovore z Naserjem iraški predsednik Aref. Domneva se, da bo skušal znova posredovati med Egiptom in Sirijo.

Važna novica je tudi poročilo iz Prage, da je vrhovno sodišče rehabilitiralo bivšega prvega tajnika KP ČSSR Slanskega in bivšega zunanjega ministra Klementisa, ki sta bila v Stalinovi dobi obsojena na smrt in ustreljena.

Še vedno nevarno napeto na sirsko-izraelski meji

Irak in ZAR odredila pripravljenost vojske - Aref prispel na obisk v Kairo - Tudi Sirija zahteva nujno sejo Varnostnega sveta

DAMASK, 21. — Sirska vlada je danes uradno javila, da je zahtevala nujno sejo Varnostnega sveta, ki naj «prouči položaj, ki so ga ustvarili izraelski napadi». Podobno zahtevo je včeraj postavila izraelska vlada.

Iraška vojska je od danes v pripravljenosti in je na razpolago sirski vladi za primer izraelskega napada. To so danes uradno javili v posebnem sporočilu, ki pravi, da so vsa letala pripravljena na odlet. Vojska pa je pripravljena na odhod po polurnem predhodnem obvestilu.

Tudi v Kairu so javili, da so oborožene sile ZAR v pripravljenosti. Ta sklep so sprejeli na posvetovanju vojaških voditeljev, na katerem so razpravljali «o položaju, ki je nastal zaradi izraelskega napada na sirsko ozemlje».

KAIRO, 21. — Predsednik iraške vlade Aref je prišel danes na obisk v Kairo. Ob njegovem prihodu so mu priredili prisrčen sprejem. V Kairu bo imel važne razgovore s predsednikom Naserjem.

Kairski list «Al Ahram» piše v zvezi s tem obiskom med drugim: «Če danes z vsem srcem sprejemamo maršala Arefa ob njegovem prvem obisku Egiptu, je to zaradi tega, ker vidimo v tem srečanju med njim in Naserjem prijateljsko in bratsko srečanje med iraškim in egiptovskim ljudstvom. Aref ne bo danes sprejet kot predstavnik neke stranke ali neke skupnosti ali neke grupacije, temveč kot predstavnik iraškega ljudstva in njegove borbe. V Arefu pozdravljamo tudi borca za arabsko stvar, pionirja revolucije iz leta 1958 in človeka, ki se je uprl osovraženemu režimu deviacionista Kasema».

Razprava v Trentu proti karabinjerjem

TRENTO, 21. — Pred sodiščem v Trentu se je danes nadaljevala sodna razprava proti desetim karabinjerjem iz Egne (med katerimi sta tudi dva podporočnika in dva brigadirja), ki so trpinčili osem južnih Tirolcev, da bi priznali njihovo udeležbo pri terористični dejavnosti v bočenski pokrajini leta 1961.

Na današnji razpravi so zaslišali obtožence, ki so vsi zanikali vsakršno trpinčenje, hkrati pa postavili domnevo, da so se mladi južni Tirolci verjetno poškodovali, ko so, v spremstvu karabinjerjev, nosili razstrelivo iz skrivališč. Ta trhla obrambna teza pa je doživela neslaven konec ne le zato, ker so južni Tirolci obširno pričali o raznih načinih trpinčenja, ki so jih karabinjerji uporabljali pri «zaslišavanju», ampak ker so tudi zdravniški pregledi ugotovili, da gre v nekaterih primerih za telesne poškodbe, ki jih ni moč dobiti po «naravni» poti.

Razprava se bo nadaljevala jutri.

Američani v Parizu solidarni s črnci

PARIZ, 21. — Številni Američani, ki živijo v Parizu, črnci in belci, so danes manifestirali svojo solidarnost s črnci v ZDA, ki se borijo za enakopravnost. V Parizu so omenjeni Američani organizirali «pohod». Iz ameriške cerkve so korakali v sprevodu ob reki Seni do sedeža ameriškega poslaništva. Na čelu sprevoda so bili črnski pisatelji James Baldwin, filmski igralec William Marschall in druge vidnejše osebnosti.

Številni ameriški državljani so individualno prišli v ameriško poslaništvo, kjer so položili solidarnostno izjavo s pohodom črncev. Izjavo je objavil «New York Herald Tribune» v svoji evropski izdaji v obliki oglasa.

Filmski igralec Anthony Quinn je bil davi med prvimi, ki je prišel v ameriško poslaništvo, da izroči solidarnostno izjavo, ki se glasi: «Podpisani, kot ameriški državljan, javno izrekam svojo podporo gibanju za pohod na Washington, ki stremi ne samo po odpravi vseh rasnih pregrad iz ameriškega življenja, temveč tudi po osvoboditvi vseh Američanov iz zapora njihovih predsodkov in bojazni.»

Lopez Mateos odhaja kdo pride za njim?

Vsak dan je mehiški tisk poln člankov o dejavnosti predsednika Lopeza Mateosa. Danes se je ob proslavi 50-letnice prve razdelitve zemlje med kmete udeležil svečanosti, ob kateri je bilo seveda ranjenih nekaj veleposestnikov, ki v tej deželi umirajo — polagoma, toda zanesljivo — ne vdajo pa se ne. Pred nekaj dnevi se je udeležil otvoritve cele vrste strokovnih šol, sedaj pa se že pripravlja svečanost, ko bodo celo mesto izročili novim prebivalcem — tistim, ki so v mehiški prestolnici gledali na ulico od spodaj iz mračnih zemljank in vlažnih podpritličnih izb.

Človek dobi vtis, da se predsedniku mudi končati vrsto začetih opravil, ko da mu bo že jutri potekel mandat, pa bi rad sebi prisodil dela, ki bodo nedvomno ostala v spominu vseh tistih, ki čakajo, da se naposled že uresničijo v ustavi vsebovane pridobitve revolucije: zemlja, svoboda, socialna pravičnost. V tem je nekaj, je pa tudi še nekaj več in še pomembnejšega.

Mehiška ustava ne predvideva ponovne izvolitve predsednika, ki mu poteče mandat. Ne zaporednih ne izrednih. Ustava celo izrecno prepoveduje kandidiranje predsedniku. Enkrat v življenju — in nikoli več. Tudi veliki mehiški predsedniki, kakor sta bila Vestusiano Caransa ali Lazar Cardenas, so se morali umakniti iz politične arene — njuna dejavnost se je odvijala v smislu vplivanja na mehiško politiko znotraj revolucionarno-ustavne stranke. Ustavno sta bila izključena iz sleherne kombinacije, ki bi ju ponovno spravila na krmilo. Morda bi lahko tej strogi načelnosti mehiške ustave očitali krutost, toda naj bo še tako stroga, ustava je ustava — lex dura, sed lex.

Seveda tudi za Mateosa ni izjeme. Čez nekaj dni bo zapustil krmilo države, pravijo, da bo postal znova «licenciado» Lopez Mateos.

V Mehiki je običaj, kar je delno tudi naravno, da začne predsednikova oblast v zadnjih dveh letih popuščati, vsi že ugibajo, kdo bo novi predsednik, in pogledi vseh so že uprti vanj. Senca začne legati na tistega, ki bo kmalu postal «bivši». Tokrat pa stvar ni takšna. Ugibanje o osebnosti kandidata za novega predsednika, ki se običajno razmahne tako, da začenja pojemati vsa dejavnost v smislu uveljavljenja kakih novih ukrepov, novih zakonov ali uporabe, celo nekaterih ustavnih določb, lahko naleti na odpor: vse to je prihranjeno že za novega šefa države. Ljudje sicer govore in ugibajo, toda to ne prevladuje ne v tisku in tudi ni glavna tema v pogovorih.

Problem vsakega predsednika, ki je svoje mandatno obdobje zapolnil s specifično dejavnostjo ter skušal svojo dobo obeležiti s svojo osebnostjo, je vedno bil: kako zagotoviti nadaljevanje politike, za katero se je zavzemal. Mnogi predsedniki so zaman skušali kandidirati za novega predsednika takšno osebnost, ki bi bivšemu predsedniku omogočala vplivati na politiko dežele. Nekaterim se je posrečilo, da jih je nasledil kandidat, ki so ga skrbno izbrali in se zavzeli za njegov uspeh na volitvah. Nobenemu pa se ni posrečilo doseči svoj skrajni cilj, da bi prek novega predsednika se naprej vladal.

To pomanjkanje slehernega poroštva, da se zagotovi kontinuiteta politike, ki je bila denimo, uspešna, je problem ne samo za predsednika, ki mu poteka mandat, marveč povzroča zaskrbljenost tudi tistih družbenih formacij, ki jim je predsednikovanje nedvomno koristilo.

Adolfo Lopez Mateos je nasledil Miguela Alemana, čigar politika je koristila tujim trustom v Mehiki. Njegov naslednik je obrnil stran in ubral pot uveljavljanja ustavnih določb o nacionalizaciji in agrarni reformi. A kaj bo po ALM (kakor piše mehiški tisk v naslovih predsednikovo ime)? Mehika je v zadnjih petih letih zelo odločno ubrala pot krepitve svoje neodvisnosti — kar je bila politika skoraj vseh predsednikov, toda Lopez Mateos je dal tej politiki povsem določeno obliko. Na notranjem torišču: krepitev državnega deleža v gospodarstvu, strogo uveljavljanje agrarne reforme, razvoj težke industrije, pravičnejša razdelitev narodnega dohodka. Na zunanjem torišču: opustitev preživele politike obrambe nacionalne neodvisnosti v defenzivnem smislu, nastop na mednarodni politični areni, kjer se zavzema Mehika za miroljubno koeksistenco, mednarodno sodelovanje v najširšem pomenu kot aktivni faktor v svetu, zlasti pa v Latinski Ameriki. Spričo takšne politike svojega dinamičnega predsednika je Mehika doživela svoj največji vzpon.

Mehika je zdaj med vsemi deželami Latinske Amerike najbolj stabilna: z gospodarstvom, ki se naglo razvija in čedalje bolj otresa odvisnosti od tujega kapitala; s kmetijstvom, ki se je otreslo zaostalih načinov proizvodnje in veleposestev ter ubira novo pot, naslonjeno na zadruge osvobojenih kmetov, s socialno politiko, ki vidi v delavstvu in kmetih aktiven faktor v politiki in gospodarstvu. Brez slehernih pretresov, značilnih za večino dežel te poloble se Mehika razvija v sodobno državo, brez pritiska Cerkve, zemljiške gospode in tujega kapitala. Močna in neodvisna Mehika.

To seveda ni zgolj zasluga Lopeza Mateosa — od Hidalga in Morhlesa, ki sta položila temelje neodvisnosti Mehike, prek Benita Juareza, tega neizprosnega in nepodkupljivega borca za svobodno Mehiko do današnjih dni, s kratkotrajnimi osekami, je Mehika utrjevala in trajno ubirala pot krepitve svoje državnosti. Ne moremo pa — in nihče tega tudi ne poskuša — ovreči dejstva, da je Lopez Mateos eden izmed velikih mehiških politikov, ki je ustavo, to svobodomiselno mehiško ustavo, spremenil v program, ki ga je dosledno in vztrajno uveljavljal.

Tudi v zgodovini te dežele se je dogajalo, da je ustava včasih spala, da se je nabiral na njej prah. V takšnih primerih je Mehika pravzaprav vedno nazadovala ali stagnirala. Ali bo naslednik Lopeza Mateosa prav tako skrbno, iz dneva v dan črke ustave spreminjal v življenjsko prakso? Ali bo tudi on pohitel, da do kraja izpelje agrarno reformo, da razširi nacionalizacijo na nova področja, da popravi neskladnost v delitvi narodnega dohodka, da utrdi sindikate, da poruši bajte in zgradi na njih nova stanovanjska naselja? Ali bo tudi on spoštoval Cerkev, spoštoval načela nevmešavanja države v njene posle? Ali bo razvijal prijateljsko sodelovanje s sosedo onkraj Rio Granade, da prepreči vmešavanje v notranje zadeve Mehike?

To so vprašanja, ki jih tu v predzadnjem letu Mateos Lopezovega mandata zastavljajo vsi, a vse kaže, da tudi sam predsednik Lopez Mateos. Kako zajamčiti, zagotoviti nadaljevanje te politike, ki je nedvomno rodila pozitivne sadove in ki se kaže kot politika, ki je ni moč zamenjati z drugo.

Ustava ni odgovorila na to vprašanje. Praksa je pokazala, da ima bivši predsednik malo praktične možnosti, da bi vplival na politiko novega. Vse je odvisno od razdelitve sil znotraj revolucionarne stranke. V časih Lazarja Cardenasa je prevladovalo levo krilo: nacionalizirani so bili petrolejski vrelci, veleposestnikom pa so odvzeli 16 milijonov hektarov zemlje. V času Miguela Alemana se je kazalec obrnil na desno. Prižgali so zelene luči privatni iniciativi in tujemu kapitalu. Lopez Mateos je užival podporo levice in centra, kar mu je omogočilo tako intenzivno ustvarjalnost. A kaj bo jutri?

Vse govori za to, da se v PRI ne dogajajo pretresi in da je desnica slej ko prej v defenzivi. Pokazalo se je, da politika Lopeza Mateosa najbolj ustreza industrijski buržoaziji, ki je nedvomno nosilec gospodarskega in političnega razvoja Mehike in da so s to politiko povezane tudi široke ljudske množice, ki vidijo v takšni razvojni poti Mehike perspektive za izboljšanja svojega položaja, ki se nedvomnmo spreminja na bolje. Zato v predzadnjem letu predsednikovanja ALM vlada mir. Mir, v katerem se zrcali stabilnost političnega položaja.

In vendar se Lopezu Mateosu mudi. Ne samo, da konča, kar je začel, marveč, da tudi začne in načne novo. Da tudi na ta način zadolži svojega naslednika, da bo nadaljeval njegovo politiko.

BOGDAN PESIC

Trio Santa Cruz igra in poje v Kopru

PRED NAJBOLJ NAPOLNJENIM TRGOM V KOPRU

«Trio de Santa Cruz» še enkrat prevzel občinstvo

V nedeljo zvečer bo v Kopru nastopil «Senegal», črnski baletni ansambel iz Zahodne Afrike

Ponedeljek, 19. tega meseca je bil v načrtu jugoslovanske turneje «Tria de Santa Cruz» namenjen za počitek, za «prosti dan». Ansambel pa se je kljub temu odločil za izredno gostovanje na koprskem Titovem trgu na željo organizatorja, Turistične zveze Koper in na željo številnih ljubiteljev španskih, latinsko-ameriških in drugih pesmi, ki so zamudili izvedbe tega sijajnega tria v Portorožu in Izoli. Za oba partnerja je bil rezultat tega v naglici improviziranega, sicer pa tehnično brezhibno pripravljenega koncerta med akustično arhitekturo starih pretorskih fasad na koprskem trgu več kot zadovoljiv: okrog tri tisoč ljubiteljev španske glasbe, gotovo pa več kot na letošnji zaključni reviji IV. jugoslovanskega folklornega festivala.

Spored tega gostovanja je bil za spoznanje modificiran: Barcelonci so nekaj točk dodali, eno samo pa so zaradi bolezni pianista Dražena Boića (trio D. Boića namreč spremlja španske goste na jugoslovanski turneji — klavir, bobni in kontrabas), skladbo za gitaro, izpustili. Oceno «Tria de Santa Cruz», objavljeno v eni prejšnjih številk našega dnevnika, je treba tokrat nujno dopolniti, saj so izvajali skladbe v daleč boljših akustičnih in sploh koncertnih pogojih. Predvsem je treba na prvem mestu omeniti njihovo izjavo po končanem nastopu, namreč da je bilo občinstvo v Kopru doslej najbolj hvaležno in razumevajoče občinstvo na vsej jugoslovanski turneji.

Spored ponedeljkovega koncerta je uvajala španska ljudska, prirejena pesem «El Torero», ki jo igrajo vselej na začetku in na koncu kot nekakšen svoj «aviso». Sledila ji je znana, izredno pevna in lirična «Maria Dolores», tej pa epsko zasnovan poem «Antonio Vargas Heredia», pesem, ki so jo zlasti radi prepevali španski revolucionarji. Zaradi pestrosti je bilo v sporedu precej simpatičnih in popularnih popevk, n.pr. znana «Quis sas», arhaična, pa še vedno zelo prijazna «Valenzia», pa popevka z italijanskega komercialnega trga «Non esiste l'amor», «Pepita de Majorca», znamenita «Granada», pa twist «Speedy Gonzales» (z vmesnimi šegavimi interpunkcijami o čevabčičih, rakiji, bureku itd.), pa «Guitara romana» in jazzovsko zasnovana skladba «Panagalò».

Tokrat smo se lahko pobliže seznanili z dvema čudovitima skladbama v izvedbi solista, napovedovalca in sploh «deus ex machina» tega tria — Carlosa Centuriona. O prvi smo pred dnevi že govorili: to je njegova lastna skladba «Tamales», pripoveduje pa s komaj opazno, malce zagrenjeno tragičnostjo zgodbo o barcelonskem dekletcu, umazanem, revnem in bosem, ki prodaja tipične španske pogačice, imenovane «tamales». Prodaja jih med smehom in solzami, prodaja za eno samo pezeto, poje in pleše, da bi privabilo čimveč kupcev. Avtor Carlos Centurion je sam tudi mojstrski izvajalec svoje pesmi: pred nas je z naravnost hipnotično silo priklical barcelonsko ulico, imitiral dekleta, poplesoval, bil hkrati otožen in dekliško-objestno vesel. Lahko rečemo, da je bila izvedba te pesmi zanesljivo višek ponedeljkovega večera. Pa še — prav tako Centurionova izvedba — peruanska starinska, zdaj že precej adaptirana skladba «Babalù» z goltnimi glasovi, menjavami registrov itd.

«Trio de Santa Cruz» je ena sama pevna homogena celota. Številni nastopi zadnjih desetih let — naj omenimo le angažmaje v Las Vegasu, Saint Tropezu, Tel Avivu, pariškem «Moulin Rougeu», pa snemanje v Hollywoodu, nastope pred skoraj vsemi evropskimi televizijskimi kamerami — so utrdili njegov sloves, ki ga ne more porušiti izmišljena novica v nekaterih časopisih, češ da to ni originalna skupina (uspelo nam je n.pr. primerjati njihova imena na potnih listih z imeni na znanih ploščah DECCA — pa so razen enega člana ista), saj njihova izvedba nedvomno odkriva izredno uglašeno in naravnost mojstrsko celoto, polno temperamenta, dinamike, zvočnosti in kvalitetnih interpretacij.

Turistična zveza Koper bo kot organizator letošnjih poletnih prireditev v nedeljo, dne 25. t.m. ob 20.30 zaključila na Titovem trgu v Kopru svojo sezono. Nastopili bodo črnski plesalci iz Zahodne Afrike, baletni ansambel «Senegal», o čemer pa pišemo drugje. Že danes pa lahko povemo, da sodi letošnja sezona gotovo med najbolj plodne prireditvene sezone, saj je vse prireditve po nepopolnih podatkih obiskalo okrog 60 tisoč občinstva, od tega več kot 70 odst. tujih turistov.

MiLi

Tudi pevci iz Skopja nastopijo v Arezzu

AREZZO, 21. — *Številni pevski zbori iz raznih držav so danes zvečer prispeli v Arezzo. Udeležili se bodo XI. polifonskega mednarodnega tekmovanja. Zbor iz Skopja bo prispel jutri; gre za akademski zbor «Mirče Acev».*

Babič je že izbral igralce za svoj film

Ta teden se bo začelo v Sarajevu snemanje novega domačega igranega filma, ki ga bo po scenariju Ane Marije Car režiral Jože Babič. Režiser je že izbral glavne igralce filma. To so Ana Karić, ki je predlanskim uspela v svojem filmskem debutu «Pustolovec pred vrati» in je letos odigrala eno vidnejših vlog v «Radopolju», Vojo Mirić, Ante Soljak, Stevo Zigon, Miha Baloh, Zlatko Madunić in Vasja Stanković.

Drugo leto bo Jugoton izdelal 5 milijonov plošč

Zagrebška tovarna gramofonskih plošč «Jugoton», ki bo priredila 19. septembra na Salati v Zagrebu večer zabavne glasbe, na katerem bo nastopilo 20 zabavnih solistov in okrog 10 glasbenih ansamblov, bo prihodnje leto izdelala pet milijonov plošč. Se vedno bo največji del proizvodnje «Jugotona» plošče z narodnimi pesmimi; letno izdelajo tudi milijon plošč z zabavno glasbo. Proizvodnja plošč s seriozno glasbo je na zadnjem mestu — le deset odstotkov plošč od celotne proizvodnje pokupijo ljubitelji klasičnih glasbenih del. V zadnjem času je izdal «Jugoton» serijo štirih plošč z opernimi arijami v interpretaciji znanih jugoslovanskih opernih solistov; vseh 30.000 plošč so takoj razprodali.

Biagio Marin v ožjem izboru za «nagrado Viareggio»

VIAREGGIO, 21. — *Razsodišče za «nagrado Viareggio» nadaljuje svoje delo, in sicer v ločenih komisijah: ena za pripovedništvo in poezijo, druga za esej. Preteklo noč je prva komisija spet skrčila število avtorjev, ki še pridejo v poštev. Sedaj je v tem ožjem izboru še deset avtorjev, med katerimi je tudi Tržačan Biagio Marin s svojimi «Istrskimi elegijami». Kot častni gost «nagrade Viareggio» bo prispela jutri v Versilio Anna Langfus, ki je prejela nagrado «Goncourt 1963» za roman «Les bagages de sable» (v Italiji objavljen z naslovom «L'estranea»). Pisateljica je po rodu poljska Židinja, ki so ji vse svojce pomorili v lagerjih. V Italiji je postala znana po tem, ker se je med neko televizijsko oddajo zahvalila bivšemu italijanskemu častniku Romildu Catufi, ki jo je pred dvajsetimi leti rešil gotove smrti. V Viareggiu bo ostala do proglasitve nagrajencev.*

Tudi v angleških gledališčih finančne krize

LONDON, 21. — *«Royal Shakespeare Theatre» v Stradfordon-Avon ima čez 47.000 šterlingov deficita (približno 82 milijonov lir). Predsednik gledališča lord Avon je izjavil, da bo lahko vse delo režiserjev in igralcev brez koristi, če finančno vprašanje ne bo rešeno v nekaj mesecih. «Royal Shakespeare Theatre» upravlja tri gledališča, gledališče v Stradfordu in dve gledališči v Londonu. Pasiva je v zadnjem letu narasla za več kot 15 milijonov lir. V svojem letnem poročilu je lord Avon, ki je bil spet izvoljen za predsednika organizacije, izjavil, da je bila zadnja sezona umetniško in gledališko sijajna, finančno pa povsem negativna. Če se finančno vprašanje ne bo rešilo, bo vsa organizacija zajadrala v hude težave. Poudarjeno je bilo, da se mora gledališče takega pomena, kot je shakespearsko, vzdrževati tudi s subvencijami in ne samo z direktnimi dohodki iz vstopnine. Voditelji organizacije navajajo, da je «narodno gledališče», ki naj bi se v kratkem ustanovilo pod pokroviteljstvom Sira Laurencea Oliviera, prejelo kot začetno finansiranje 131.000 šterlingov (čez 220 milijonov lir) ter zagotovila za poznejše izdatno finansiranje od londonske grofije.*

Časnikarske nagrade za pospeševanje turizma

Razni turistični kraji, ki se hočejo še bolj uveljaviti in opozoriti nase, izbirajo za to razne načine: od vsakovrstnih prireditev do nagrad za literarna, slikarska ali druga dela. Tako tudi letoviščarska ustanova iz Pescare razpisuje nagrade za časnikarje, ki bi pisali o Pescari in njeni deželi; vendar pa to pot to še ni dovolj, temveč pisati je treba o tem, kako je na umetnost Gabriela D'Annunzia vplivala ta njegova rojstna dežela. Razpisane tri nagrade znašajo milijon, 600.000 in 400.000 lir.

Tudi letoviščarska ustanova Fellaria — Igea Marina razpisuje dve novinarski nagradi za članke ali za radiotelevizijske oddaje v znesku 700.000 in 300 tisoč lir.

V soboto podelitev nagrad v Riccionu

RICCIONE, 21. — *Letoviščarska ustanova v Riccionu bo v soboto podelila številnim italijanskim igralcem in režiserjem nagrade. Letos bodo s področja gledališča, filma in televizije prejeli nagrade: Pepipno De Filippo, Renzo Ricci, Eva Magni, Lea Massari, Franca Valeri, Walter Bentivegna, Gian Maria Volontè, Carla Gravina, Gabriella Farinon, Nunzio Filogamo in Corrado; za revijo Marisa Del Frate in Walter Chiari; za opero Anna Moffo in Mario Del Monaco; za lahko glasbo Johnny Dorelli in za režijo Daniele D'Anza in Alberto Lattuada.*

* * *

TAORMINA, 21. — *Zagrebški filharmonični orkester, ki bo sodeloval pri glasbenem poletju v Taormini, bo prispel v soboto. Nekaj letal bo pripeljalo 130 članov orkestra na letališče Fontanarossa (Catania). Z orkestrom bo tudi dirigent Milan Horvat.*

* * *

V ponedeljek, 19. avgusta je bila v atriju koprskega muzeja odprta razstava «Reprodukcije ukrajinskih kiparjev in grafikov». Izbor reprodukcij 45 kiparjev in 40 grafikov predstavlja gradivo reprezentančne razstave «Sovjetska Ukrajina», ki je bila v Kijevu in drugih mestih v Sovjetski zvezi. Razstavo reprodukcij ukrajinskih umetnikov je posredoval koprskemu muzeju «Dom sovjetske kulture» v Beogradu. Razstava bo odprta do vključno 31. avgusta.

* * *

V Angliji je umrl v starosti 68 let Richard Barthelmess, eden izmed najbolj poznanih igralcev nemega filma.

* * *

Ob gostovanju ansambla Istrskega narodnega gledališča iz Pulja so v Poreču prvič preizkusili novo prizorišče na prostem pred ostanki Marsovega templja iz 1. stol. p. Kr. Za Sofoklejevega «Kralja Edipa» pa bilo to kar najboljše razpoloženjsko okolje. Predstava se je uvrstila med najbolj kvalitetne prireditve letošnjega poletnega kulturnega programa v Poreču.

TISKOVNA KONFERENCA TEREŠKOVE IN GEN. KAMANINA

V SZ se pripravljajo še druge kozmonavtke

Če bi bilo treba, bi znali tudi Sovjeti izkoristiti vesolje za vojne namere

PRAGA, 21. — Poveljnik skupine sovjetskih astronavtov Kamanin je imel danes v Pragi tiskovno konferenco. Prisostvovala ji je tudi Tereškova, ki so ji novinarji prav tako stavili številna vprašanja.

Kamanin je dejal, da imajo Američani v načrtu izkoriščati vesolje v vojaške namene. Toda če bo potrebno — Kamanin je dejal, da izrecno poudarja besede: če bo potrebno — bi znali tudi Sovjeti izkoriščati vesolje za vojne namene in to celo bolj učinkovito.

Na tiskovni konferenci, ki jo je češka televizija direktno prenašala, je bilo čez 200 čeških in drugih časnikarjev. Valentina Tereškova, ki je prispela v Prago 15. avgusta na uraden obisk, je morala odgovarjati na mnoga vprašanja. Med drugim je dejala, da je bilo zanjo najbolj težko privaditi telo na pospešitev hitrosti. Na vprašanje, kdaj bo spet poletela v vesolje, je odgovorila, da za sedaj namerava počivati. Vsekakor pa se za prihodnje vesoljske polete pripravljajo tudi ženske, ki imajo v SZ enake pravice kot moški. Potrdila je, kar je povedal ameriški astronavt Cooper, da je namreč med poletom mogoče razločiti ladje in celo avtomobile in ceste.

Tereškova pa je tudi prijazno in spretno odgovarjala na vprašanja, ki so bila zelo osebna. Tako je povedala, da se namerava poročiti; upa, da bo našla moža, ki ji bo pomagal pri domačem delu, ker je ona zelo zaposlena.

Kamanin je povedal, da imajo Sovjeti namen, združiti dve ladji v vesolju.

Takoj po tiskovni konferenci sta Kamanin in Tereškova spet odpotovala v Nemčijo.

Štirje mrtvi pri cestni nesreči

SASSARI, 21. — Cestna nesreča je danes okrog poldneva zahtevala štiri smrtne žrtve. Tovornjak in avtocisterna sta pri srečanju zadela drug v drugega in tovornjak se je pri tem prevrnil. Padel je na neko «multiplo», ki je vozila za avtocisterno. Od devetih oseb, ki so bile v malem vozilu, so bile štiri takoj mrtve, pet pa jih je ranjenih.

DUNKERQUE, 21. — Pristanišče v Dunkerqueu je deloma zaprto za promet, ker se je neki vlačilec, ko je vlekel neko ladjo, potopil. Na vlačilcu je bilo sedem mož posadke, od katerih so se trije potopili. Vzroki nesreče še niso ugotovljeni.

NENAVADNO VREME ZA TA ČAS

Nevihte z vetrom v višinah pa sneg

V Franciji se lastovke že selijo, česar za avgust še ne pomnijo

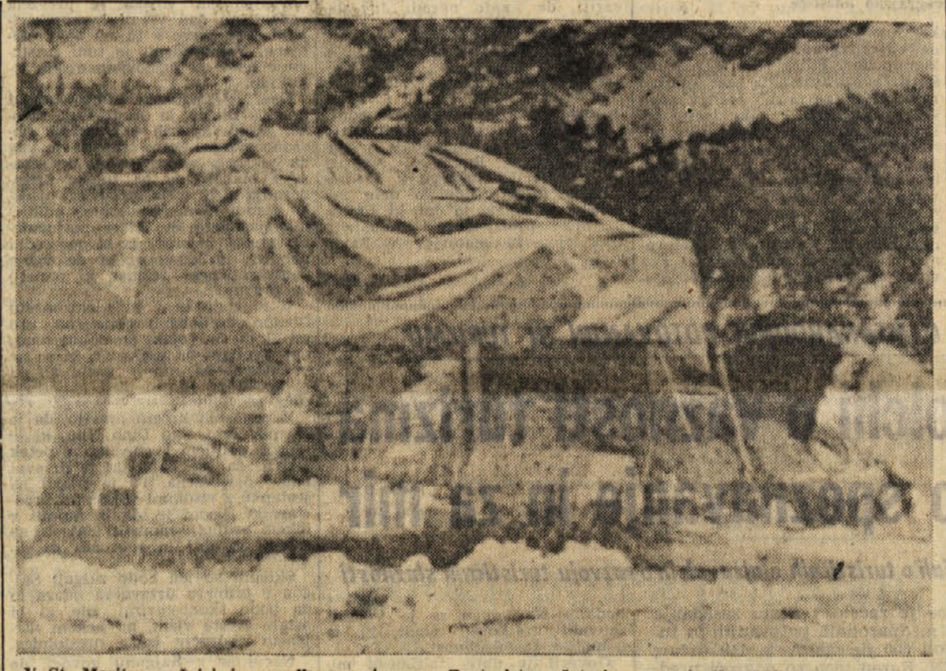

V St. Moritzu v Švici je zapadlo precej snega. Za turiste s šotori v campingih tolikšna sprememba vremena ni prijetna

MILAN, 21. — Kratka toda huda nevihta je danes popoldne divjala nad mestom in okolico. Naliv z bliskanjem in grmenjem je povzročil, da so bile ceste takoj polne vode, ki ni mogla sproti odtekati. Marsikje je voda zalila kleti in druge nižje prostore, tako da so morali pomagati tudi gasilci. Po poljih v okolici je bilo tudi precej toče, ki je napravila znatno škodo. Nevihta je tudi zavrla promet, saj so se morali avtomobili sredi najhujše nevihte ustaviti; dež in toča sta namreč občutno zmanjšala vidljivost.

Poročila o nevihtah in nalivih prihajajo iz raznih krajev Italije, zlasti pa je slabo vreme zajelo severno Italijo. V Veroni je trajala nevihta dve uri. V desetih minutah se je v mestu znižala temperatura za sedem, izven mesta pa celo za devet stopinj. Veter je pihal s hitrostjo čez 90 km, na hribih pa celo čez 110 km. Prah, ki ga je dvignil veter, je povzročil, da je bilo mesto videti zavito v gosto meglo. Ponekod je podrlo drevesa in tudi mnogo šip je bilo razbitih.

Tudi ob Gardskem jezeru se je temperatura precej znižala in na Baldu je v višini 1500 m že sneg. Pri končni postaji žičnice iz Malcesine je snega kot pozimi. Živina, ki se v tem času še nahaja na planinah, je sedaj hudo prizadeta, ker je sneg pokril pašnike.

Iz Sondria poročajo tudi o snegu na raznih prelazih. Tako ga je na Stelviu 30 cm, 5 cm ga je padlo v občini Tre Palle, ki je najvišja občina v Evropi, ki je naseljena vse leto.

V bellunski pokrajini se je spet pojavil sneg. Sneži v Misurini in drugod. Ponekod je že 10 cm snega. Na marmoladski cesti sta dva avtobusa, polna turistov, ostala blokirana. Potniki so izstopili in našli zatočišče v bližnji koči CAI. V nekaterih krajih je sneg že debel pol metra.

Nad vsem Gornjim Poadižjem je že od jutra slabo vreme. Na višinah čez 1500 m je sneg, temperatura pa je tipična za november. Letoviščarji so začeli odhajati.

Tudi na Apeninih se je pojavil prvi sneg. V Reggio Emilia se je temperatura znižala s 24 na 13 stopinj. Po vsej Toskani dežuje.

PARIZ, 21. — Včeraj popoldne je v Franciji neki mladenič umrl zaradi mraza. To pa se ni dogodilo v hribih temveč na plaži Fort-Mahon. Devetnajstletni Joel Hauduin je z nekim prijateljem začel igrati nogomet, da bi se ugrel. Po nekaj minutah pa je padel na tla. Neki zdravnik je takoj pritekel, a ni bilo mogoče nič več napraviti. Mladenič je postal žrtev napora in mraza.

Mraz preganja tudi lastovke iz Francije. Danes se jih je v Lot-en-Garonne zbralo na tisoče po električnih žicah in kmalu so odletele proti jugu. Ljudje ne pomnijo, da bi kdaj videli lastovke odhajati že v avgustu. Navadno lete lastovke od tod proti koncu septembra.

Reševanje zasutih rudarjev

HAZLETON (Pensilvanija), 21. — Nadaljuje se reševanje treh zasutih rudarjev, ki jih je usad blokiral v globini 130 m. Nevarnost pred novimi porušitvami pa je nekoliko zavrlo delo. Do dveh rudarjev so zavrtali 30 cm široko sondo in poslali so jima živila. Ta dva imata tudi radijski aparat, s katerim sta v zvezi s površjem. Med tema dvema in tretjim rudarjem pa je «žid» porušenega materiala. Zdelo se je že, da ta osamljeni rudar ni več pri življenju, ker se ni več javil. Danes pa sta rudarja sporočila, da se je tretji rudar spet javil. Tudi do njega so izvrtali 15 cm široko luknjo, po kateri je sporočil, da je zelo slab. Niso mu mogli ničesar poslati. Njegov brat, ki je navzoč pri reševalnih delih, je izrazil prepričanje, da se brat ne bo ohranil.

Britanski ministrski predsednik Mac Millan je prišel v Yorkshire na lov. Njegova pojava ne zbuja vtisa, da bi mogel divjačini kaj preveč škoditi

Jugoslovanska ladja je rešila dva Nemca v gumijastem čolnu

CAGLIARI, 21. — Dva nemška turista — 29-letni Ernst Paul Wermen iz Berlina in 23-letni Edmund Keller iz Bremena — sta bila že povsem na koncu svojih moči, ko jih je neka jugoslovanska ladja «Jugolinije» rešila.

Nemca sta prišla v Italijo na daljše počitnice že 28. junija. Hotela sta križariti ob italijanski obali in otokih. Iz Livorna sta se z majhnim čolnom odpeljala na Sicilijo. Na povratku ju je po obisku otoka Favignana zajela huda nevihta. Nemogoče je bilo upravljati mali čoln, ki so ga v nekem trenutku veliki valovi celo prevrgli. Moč viharja pa je motor kar odtrgala od čolna. Nemcema je s silnimi napori uspelo čoln spet obrniti in se spraviti nanj. Bila sta pa brez vesel in brez hrane. Samo 4-litrsko steklenico z vodo sta na neki način rešila in ta voda jima je pomagala živeti nadaljnjih 10 dni. Toda osmi dan se jima je že pred očmi meglilo, videla sta še samo sence in nista se mogla več ganiti.

Včeraj zjutraj ob šesti uri ju je zagledala omenjena jugoslovanska ladja približno 40 milj zahodno od Sardinije. Ladja je bila namenjena v New York, vendar pa je prej odpeljala v Cagliari, kjer je oba Nemca izkrcala. Prepeljali so ju v bolnišnico, kjer sta si opomogla.

V Sibiriji velikanske zaloge plina

MOSKVA, 21. — Cenijo, da je v zahodni Sibiriji približno 10 bilijonov kubičnih metrov zemeljskega plina in da ga je samo v dolini reke Ob najmanj 200 milijard kubičnih metrov. In vendarle so to le skromne ocene, saj mislijo nekateri strokovnjaki, da je plina in nafte na sibirskem področju še več, mnogokrat več kot v slavni baškirski naftonosni pokrajini.

Četrtkova črtica

ENAJSTA IGRA

BEVZ WILSON

Simon Madigan je odprl okno svoje spalnice in globoko vdihaval zrak, prijetno osvežen po kratkem deževju. Zdaj, ko je deževje minilo, je bilo dvorišče vse polno belih rjuh, ki so lahno plapolale v vetru in se svetlikale na toplem soncu. Simon je opazoval svojo hčerko Noro, ki je razobešala ostanek svojega perila.

«Dobro jutro,» je rekla gospa Geslingova, soseda s pločevinastim glasom. In Nora je odgovorila: «Bog daj,» ker je imela usta polna ščipcev za perilo.

«Kako pa je danes vašemu očetu?» je vprašala soseda. To pot ji je glas drhtel od sočutja. «Prava nesreča, da mora telo še dalje živeti, ko ta revež že ni za nič več na svetu,» je nadaljevala soseda.

A prečudno. Bolj takor ta sosedina opomba so ga prizadele besede njegove lastne hčerke Nore, ki ga je skušala braniti: «Nič zato,» je rekla, «vedno rada mislim na to, kakšen je bil pred dvajsetimi leti; pravim vam, pravi orjak, poln življenja, pa vedrega duha kakor sonce». Ponos je drhtel v hčerkinem glasu. «Bil je najboljši detektiv v našem mestu».

Bil je. Pred dvajsetimi leti. Soseda je imela prav. Čemu pa je še danes na svetu? Takle star možiček, oblečen v kopalni plašč, in to celo v vročem dnevu; možiček, ki si s šahovsko igro pregania dolgčas. Pa celo pri šahiranju nima osebnega stika, kar je pri tej igri najzanimivejše. Pogledal je na šahovnico — igral je partijo z nekim drugim starčkom, sto milj daleč, po pošti. Soseda je imela prav. Tako zapravlja čas. Tako prebija svoje enolične, jalove dni.

Starcu se je vse to tako priskutilo, da je hotel prevrniti šahovnico s figurami vred, ko je zaslišal, da prihaja Nora po stopnicah. «Howlin piše,» je rekla. «Nova šahovska poteza.»

Kratko je pogledal skrivnostne črke na dopisnici: D po D5 in je napravil potezo. Nejeverno je pogledal na šahovnico in potem vnovič na dopisnico.

Partija se je zdaj vlekla že tretji mesec — Simon tu, Howlin stotero milj daleč. Bila je «najsta igra; zanjo sta potrebovala osem let!

«Nora,» je rekel stari Simon, majal z glavo in gledal na šahovnico. «Ne vem, kaj je s temle Henryjem; že tri tedne šahira čisto drugače.»

«Saj je vendar vsaka partija drugačna mar ne?»

«Že, že. Toda šahist ostane eden in isti. Natanko poznam Henryjev sistem. Vedno je igral zelo previdno in preudarno. Tako previdno, da me je spravil skoraj v obup.»

«Morda se je naveličal previdnosti,» je opomnila Nora.

Simon je zamrmral. «Kdor je previden, se zlepa ne spremeni. Tole tu je začetek nevarnega napada. Sijajen začetek, ampak šila tvegan.»

Še enkrat je pogledal na šahovnico.

«Lahko me premaga — kajti pri tej partiji mnogo tvega. To mu ni podobno.»

Simon je nagrbančil čelo. Pri poslednjih sedmih potezah si je hudo ubijal glavo. Vprašal se je, mar kdo ne pomaga Henryju. Vendar je to misel takoj zavrnil. Henry Howlin je bil vseskoz poštenjak. Ta ne bi trpel, da bi mu kdo botroval z nasveti. Gotovo se mu je nekaj primerilo.

Ko je Nora prinesla kosilo na mizo je Simon rekel: «Telefoniral bom Henryju. Tu nekaj ni v redu.»

Nora je skomignila z rameni: «Če misliš, da te bo to pomirilo.» Naročila je telefonski pogovor s Springfieldom. Telefonistka je odgovorila, da se nihče ne oglasi. Ob dveh popoldne sta še enkrat poizkusila. Potem še enkrat ob štirih. Ob šestih se je privlekel Simon do aparata in zahteval policijskega šefa Rafferty v Springfieldu.

Rafferty je obljubil, da bo nekoga poslal tja. Po dveh urah pan. Ali bi bili tako prijazni in šli v Ulico Maple Street 514, k Henryju Howlinu. To je moj stari prijatelj. Tam najbrž ni nekaj v redu.»

Rafferty je obljubil, da bo nekoga poslala tja. Po dveh urah je spet poklical: «Zelo žal mi je, ampak Henry Howlin je mrtev.» Te besede so zadele Simona, kakor strela z jasnega. «Kdaj pa se je zgodilo?» je vprašal.

«Pred tremi tedni. Po stopnicah je padel. Moji detektivi so govorili z njegovim vnukom iz Michigana, ki zdaj spravlja hišo v red.»

«Tale vnuk,» je vzkliknil Simon, «je edini dedič! To reč bi morali raziskati!»

«Ni treba. Je vse v redu. Ko se je pred tremi tedni zgodila nesreča, je vnuk poklical mrliškega oglednika. Zgodila se je nesreča. Starec je udaril z glavo ob spodnjo stopnico.»

«Ne bi rekel, da je bilo res tako,» je odgovoril Simon. «Domnevam, da je bil umorjen. Možak, ki mi že tri tedne pošilja dopisnice, bi bil pač zmožen česa takšnega.»

«Kakšne dopisnice?»

Simon je razložil: «Po Henryjevi smrti je očividno tale vnuk namesto njega nadaljeval šahovsko partijo z menoj. Igra ga izdaja, da je prebrisan dečko, prekleto predrzen, da se še malo ne zmeni za posledice. Dajte, poizvedujte.»

Po enem tednu je policijski šef Rafferty obvestil Simona o

(Nadaljevanje na 6. strani)

Na svoji poti v Arezzo, kjer se bo udeležil mednarodnega tekmovanja pevskih zborov, se je v Trstu ustavil komorni moški zbor iz Celja. V dvorani Avditorija je tržaškim ljubiteljem zborovskega petja neizpodbitno dokazal svojo zares visoko umetniško raven. Na slikah vidimo zbor med njegovim izvajanjem in pa prizor, ko je predsednik Slovenske prosvetne zveze, Ubald Vrabec, po svojem pozdravnem govoru, čestital pevovodji, prof. Egonu Kuneju

ZLATO SAVINJSKE DOLINE

Hmelj, ki ustvarja blaginjo

Pogovor z občinskim predsednikom, Jožetom Cerjakom - Hmelj zahteva precej truda in znanja - Prednosti družbene kmetijske proizvodnje

Štajerska nasploh slovi, da je gospodarsko dobro razvita in napredna dežela. V njenem okviru pa je nedvomno Savinjska dolina tista, kjer ljudje žive v največji blaginji. Če si zastavimo vprašanje, od kod to izhaja, bomo v svojem odgovoru vsekakor morali omeniti hmelj. V Savinjski dolini je ogromno hmelja in ta prinaša njegovim pridelovalcem dokajšnje dohodke. Toda, ali je res samo hmelj, ki Savinjčanom ustvarja njihovo blagostanje? Ali je njihovo bogastvo bolj v industriji ali kmetijstvu?

Šele ko sva o teh vprašanjih razpravljala s predsednikom občinskega odbora občine Žalec, sodnikom Jožetom Cerjakom, sem laho ugotovil, kako včasih Savinjsko dolino poznamo le bolj površno, samo po njenih lepih hišah med prostranimi hmeljišči, po avtomobilih, motorjih in mopedih na kmečkih dvoriščih, vozovih z gumijastimi kolesi, po ljudeh, ki so bolj mestno, kot pa podeželsko oblečeni.

S svojimi 234.000 dinarji narodnega dohodka na občana je žalska občina celo pred republiškim povprečjem in ni najbogatejša občina, toda skrivnosti njene blaginje se približamo, ko sam Jože Cerjak pove, da se je po ljudskem štetju leta 1961 od 31.000 občanov žalske občine samo 31 odstotkov ukvarjalo s kmetijstvom; le-to sicer ustvarja samo devet odstotkov narodnega dohodka v občini, toda njenih 1.600 hektarov hmeljišč obdeluje razmeroma zelo majhno število ljudi, vtem ko so vsi drugi — tudi če so z bogatih kmetij zaposleni v dokaj številni žalski industriji.

Na nizko povprečje narodnega dohodka žalske občine pa vpliva to, da je domala vsa industrija še v rekonstrukciji in da Savinjska dolina ne živi v blaginji, ki si jo zamišljamo gede na avtomobile, ker so pač na robu občine, v hribovitejših predelih, tudi nerentabilne kmetije, ki so jih bili mlajši ljudje zapustili. Navzlic temu je Savinjska dolina bogata, ker je hmelj donosna kultura, za katero so Savinjčani specializirani, tako da jih je moč smatrati za visoko kvalificirane kmetijske delavce. Jože Cerjak jih primerja z zahodnoevropskimi kmeti, le da je Savinjska dolina razdrobljena na majhna kmečka posestva, vtem ko bi se v poljedelskem pogledu lahko močneje razvijala samo v okvirih družbene kmetijske proizvodnje.

V primeru hmelja so proizvodnja, prodaja, strokovna služba itd. v tolikšni meri odvisne druga od druge, da je vsak kmet — hmeljar v tem pogledu primoran sodelovati z zadrugami. Ni nobena skrivnost, da so v prvem obdobju takega sodelovanja nastajale hude družbene neskladnosti, ker so največje koristi od tega imeli kmetje blizu zemljiškega maksimuma. Ker si namreč niso več mogli širiti posesti, so si poskušali ustvarjati kar najvišjo življenjsko raven (hiše, tehnične predmete itd.). Srednji kmetje so zemljo kupovali, manjši pa jo prodajali. Samo revnejšega kmeta je kooperacija dvigala. Šele s sodelovanjem po načelu «obojestranske koristi», t.j. koristi za zadrugo in kmeta, se pravi s sodelovanjem na strogo poslovnih odnosih in pa pravičnim davčnim sistemom, so v Savinjski dolini postavili kmetijstvo na normalnejše razvojne tirnice. To obojestransko korist sva z upravnikom zadruge «Savinjska dolina» ugotovila tudi v številkah. Le-ta mi je pravil, da je n.pr. na območju zadružnega obrata v Gotovljah največ malih in srednjih kmetov z 2 do 7 hektarov. Največji kmetje pridelajo okrog 3 tisoč kilogramov suhega hmelja. Cena za posamezne vrste hmelja gre, pač po njegovi kvaliteti, od 220 do 530 dinarjev. Zadruga prejema za vse strojne usluge, gnojila, strokovno službo itd. okrog 325 dinarjev za kilogram. Pri sto kilogramih suhega hmelja je kmet deležen za 7.000 dinarjev strojnih uslug. Za sušenje pri zadrugi plača 45 dinarjev na kilogram, za skladiščenje pet dinarjev itd. Izkupiček kmeta s 3.000 kilogrami suhega hmelja znaša najmanj 1.515.000 dinarjev. Obrat KZ v Gotovljah ima okrog 286 miljonov dinarjev bruto produkta, v njegovem deležu pri kilogramu hmelja pa je za 70 dinarjev strojnih uslug, 30 dinarjev gnojil, 65 dinarjev zavarovalnine itd. In tako standard Savinjske doline ne kaže, da bi kmet z zadrugo imel izgubo.

Najbogatejši hmeljski kraji so Braslovče, Gomilsko, Šempeter, a tudi že omenjena vas Gotovlje. Tu so domala vse hiše nove, ali pa jih obnavljajo. Seznanil sem se z Jakobom Trobižem, dobrim kmetom in prijateljem zadruge. Pokazal nam je svojo novo hišo s petimi sobami, švedsko kuhinjo, lastnim hišnim vodovodom, sodobno kopalnico in televizorjem. Na njegovih hmeljiščih je delalo okrog 24 sezonskih obiralcev hmelja, ki so prišli od nekod iz ptujskega okoliša. Trobiževa kmetija sodi s svojimi 7,75 ha med srednje kmetije. Ima okrog tri hektare travnikov in njiv. Za hmelj pa je lani iztržil 1,2 milijona dinarjev. Na nekatera moja, morda malce neprijetna vprašanja, je odgovarjal nekoliko v zadregi, previdno, vendar prijazno. Rekel je, da plačuje okrog 400 000 dinarjev raznih davkov, da ga to nekoliko «stiska», a bi vendar ne mogel tajiti, da mu gospodarjenje dobro teče. Ukvarja se tudi z živinorejo in sadjarstvom. Hmelj pa je pri njegovi hiši namenjen za izdatnejše investicije (nakup novih sredstev za kmetovanje, za plemensko živino, vzdrževanje hmeljišč itd.). Proizvodni stroški pri hmelju niso majhni, saj je treba samo za dobrega obiralca izdati nad 1.000 dinarjev dnevno. Sicer pa tudi dobiček ni majhen. Na kmetiji delata samo njegova žena in on, vtem ko sta dva sina v službi, najmlajši pa se uči za avtomehanika. Seveda mu po svojem delu vsi pomagajo tudi na polju.

F. P.

IZ TEŽKEGA IN PESTREGA ŽIVLJENJA DALMATINSKIH RIBIČEV

Kako je Bepo Martinis v morski jami obračunal s tjulenjem

Prišla je krvoločna zver in vse ribe so izginile - Spretni tjulenj, ki bi lahko nastopil v cirkusu - Nesramni uničevalec mrež pa je končno v spopadu z Bepom podlegel

Morje je vzburkano. Ribiški čolni se, kot splašeni konji, vzpenjajo na valovih in, butajoč drug ob drugega, skušajo pretrgati vrvi, ki jih vežejo na sidra in obalo.

Morska planjava je vsa v temi. Edina svetloba je mežikajoče oko svetilnika na Viševu. Maestral je zelo močan in to noč niso vsi izpluli.

Pa tudi, zakaj bi neki ribiči sploh odhajali na morje? Vrsto dni so na predvečer to delali in se pred jutrom vračali praznih mrež domov. V svojih čolnih so dosegali celo Jabuko in Palagruž, ne da bi bili v svetlobi svojih «svič» kje v globini morja zagledali srebrno gomazenje jat plave ribe.

Rib ni več! Enostavno jih ni, odšle so kam daleč, ali pa se poskrile v globinah morja.

Zato ostajajo ribiči na kopnu, posedajo pred gostilnico na obali in resnih obrazov pripovedujejo, kako da nekoč pred vojno polnih sedem let v njihovih loviščih sploh ni bilo ribe.

Morska planjava pa le ni prazna. Sredi nje je majhen čolnič, ki se srdito spoprijema z valovi. V njem so trije ribiči. Najstarejši med njimi. Bepo Martinis, krepak petdesetletnik sivih las in licem, ki je kot usnje od sonca, vetra in morske vode, sedi v sredini, ostala dva na krmi. V čolnu ni videti ne mrež ne parangalov ne ostalih običajnih ribiških potrebščin. Namesto tega sta na dnu čolna, zraven Bepa, dve kopji z ostrima jeklenima konicama. Bepo Martinis, eden najboljših komiških ribičev, se to pot ni odpravljal na ribolov. Podal se je, da bi v mračni in globoki morski jami na Viševu obračunal z največjim sovražnikom viških rib, s hitrim, močnim in lokavim jadranskim tjulenjem, ki ga v teh krajih ljudje imenujejo tudi «morska medvedica».

Bepo se je že kot mlad deček naučil sovražiti «morske medvedice», zakaj kadarkoli so se one znašle v bližini ribiških čolnov, so se ribiči vedno vračali domov brez rib. Jata delfinov ne razžene rib tako, kot to zmore en sam tjulenj.

Nekoč so ti tjulenji bili zelo redki. Razmnožili so se v času vojne. Bepo jih danes srečuje tako na Svecu kot na Lastovu, a korčulanski in pliševski ribiči so mu povedali, da so začeli ropati tudi ob njihovih obalah.

Ribiči sovražijo tjulenje, tega, proti kateremu se je bil odpravil Bepo, pa ta smatra za svojega osebnega sovražnika. Ta gibčna in krvi žejna zver mu je že povzročila veliko skrbi. Pred nedavnim, ko se je bil odpravil, da bi dvignil svoje mreže, se je nenadoma pojavila poleg njegovega čolna. Takoj je bil sredi valov opazil njeno značilno okroglo glavo. Potrgala mu je eno mrežo za drugo in žrla ulovljene ribe. Ko se je nasitila, je še kar naprej trgala mreže do zadnje. S to se je zatem ob čolnu dolgo poigravala, jo metala v zrak ter lovila na konec svojega brkatega nosu. Tako se je poigravala okrog ribiških čolnov, kot bi pričakovala, da jo bodo ribiči s ploskanjem nagradili za njeno spretnost. Kasneje je, nekajkrat raztrgala mreže okrog Viševa. Bepo je takrat naletel na kupe rib, nedotaknjenih, samo od strani je vsaka imela majhno luknjico. Tjulenj je bil ribam samo izsesal kri.

Nekega dne pa se je tjulenj še posebej zameril Bepu. Ta se je bil odpravil na lov, ko se je sredi morja spet pojavil njegov nasprotnik. Ves čas je spremljal čolne, vendar na varni razdalji, kjer ga ni moglo doseči nevarno kopje. Potem je nenadoma izginil. Ribiči so čez kako uro ali dve naleteli na jato rib in jo obkrožili z mrežo. Še od daleč niso slutili, da se je bila prepredena zverina potuhnila na dnu pod čolni. Brž ko pa so ribiči mrežo začeli vleči, se je z bliskovito naglico pognala in začela žreti ribe. Takrat se je bil Bepo Martinis zaklel, da se ji bo za vsako ceno maščeval.

Čoln je priplul do Viševa in se znašel v zavetrju. Tu je bila blizu «Modra jama».

«Veslaj!» — je ukazal Bepo. Hrup motorja je utihnil. Na strmi obali se je prikazala črna odprtina, vhod v jamo, ki si jo je tjulenj izbral za svoje prebivališče.

Čoln je zdrsnil v ozki tunel. Ljudje so potegnili vesla v čoln, da bi se z rokami lahko upirali ob gladke stene in uravnavali čoln skozi ozki prehod.

«Stoj!» — šepne Bepo. Čoln obstane. Iz globine jame prihaja šum. To je tjulenj, ki hrči.

«Tu je,» pravi Bepo. «Sit je. Spi.»

To je edini trenutek, ko se mu človek lahko približa, zakaj, ko je sit, je njegovo spanje zelo globoko, pri tem pa hrči tako glasno, da ne čuje drugih šumov.

Bepo ve, da se njegova dva tovariša bojita. Tjulenj, namreč, ni ravno nedolžna zverina, saj je okrog dva in pol metra dolg, težak pa nad 300 kg, njegovih ostrih zob se boje celo morski psi. Zato je nekoliko počakal, da bi se tovariša umirila in zbrala, tembolj, ker se z njim še nikoli nista spoprijela s kopjem v rokah.

Končno so se s čolnom pomaknili naprej. Hrčanje je zdaj postalo glasneje. Bili so od tjulenja oddaljeni morda še kakih 10 metrov. Tedaj je Bepo posvetil s svetilko in borbeno zakričal. Tjulenj je planil, oslepljen od svetlobe, se je začel valjati po pesku na koncu jame, nekaj trenutkov sploh ni vedel, kam bi, zatem se je vrgel v vodo. Bepo, široko razkoračen stoji v čolnu in ga hladnokrvno opazuje. On ve, da zver ne more nikamor, ker je on bil s svojim čolnom povsem zaprl edini izhod. Zverina se zaganja v stene, kot bi jih hotela prebiti, zatem plava v krogu, pa se spet zažene v stene. Bepo tudi ve, da jo mora zadeti prav pod vratom ali v bok. Če bi jo udaril po hrbtu ali po glavi, bi se njegovo kopje uvilo, tjulenj bi udaril ob čoln, morda bi ga prevrnil, a njegovi zobje bi popadli vse, kar bi mogli doseči.

Tjulenj je kratek čas obstal, zatem se je pognal proti čolnu. Bepo je krepko zamahnil s kopjem. Njegova konica ni zgrešila, tjulenja je zadela pod grlom.

Pred zoro se je Bepov čoln vračal domov. Na premcu čolna je ležal dokaz njegove zmage — mrtvi tjulenj, «morska medvedica».

A. R.

Tjulenj, ki ga je ubil Bepo Martinis, je v malem ribiškem mestecu Komiži predstavljal pravo senzacijo tako za domačine kot tuje goste

Profesor, ki je napovedal skopski potres

Po skopski tragediji je o njej bilo ogromno napisanega. Po vseh jugoslovanskih in tujih časopisih so se članki vrstili, ko da bi ljudje na vso moč iskali najprimernejšo besedo, ki bi z njo mogli izraziti vso svojo prizadetost spričo tako silovite družbene in človeške drame. Sedili smo preko teh člankov opisom razdejanja tega lepega in plemenitega makedonskega mesta tako v njegovem splošnem obsegu, kot smo obenem tudi z veliko žalostjo v srcu prisluhnili raznim beležkam dopisnikov, ki so v njih prikazovali nepopisno težke prizore žalosti in trpljenja. Toda, kakor človek vse pozabi, kot vsaka žalost in trpljenje mine, tako bo tudi s Skopjem, ki sicer nikoli ne bo pozabljeno, vendar pa se njegovi ljudje ne bodo venomer vračali v preteklost, marveč so že uprli svoj pogled v bodočnost, kjer jih čaka novo, svetlo, življenja in veselja polno Skopje, ponos pokolenj makedonskih socialističnih ljudi.

Ob tej priliki bi morda bilo primerno povedati, da pa skopska katastrofa ni bila povsem nenapovedana. Te dni je «Nova Makedonija» namreč objavila vest, da je profesor matematike in fizike, Dragan Jovanović, že prej napovedal skopski potres, pa se je zaradi tega tudi preselil v Niš. Profesor Jovanović se je ukvarjal s proučevanjem zemeljske skorje in je predelal vso literaturo o potresih. Po lanskoletni poplavi se je profesor, ki je bil sicer mirna oseba, nenadoma vznemiril. Izrazil je mnenje da bo Skopje postalo žrtev potresa in da od njega ne bo ostal kamen na kamnu. Svojo hipotezo je skušal tudi znanstveno utemeljiti. Nihče mu ni verjel. On pa je venomer silil svojega brata in vnuke, da bi zapustili mesto. Nekateri so menili, da se mu je nekoliko omračil duh. Svojci so ga poslali k psihiatru, ki mu je svetoval počitek. Profesor je res odšel na bolniški dopust, nakar pa se ni vrnil v Skopje, marveč je odšel v Niš. Od tu je svojim sporočil: «Se vedno trdim, da bo mesto doživelo črne dni. Nisem nor, kakor mislite, a povem vam, da bo mesec julij najnevarnejši».

Če bi se profesor Jovanović takrat ne bil preselil v Niš, bi danes bil med žrtvami potresa. Hiša, ki je v njej stanoval je namreč bila do tal porušena, v njej pa je našlo smrt 22 ljudi.

To se čuje kot nekaj, v kar ni lahko verjeti. Toda v verodostojnost primera ne gre dvomiti, saj bi ga sicer tako resen časopis, kot je «Nova Makedonija», sploh ne objavil. Med najrazličnejšimi, večkrat naravnost fantastičnimi, po drugi plati pa tudi neutemeljenimi govoricami o ljudeh, ki so za las ušli smrti, ali pa o tistih, ki so še pod ruševinami, je zgodba o «norem» profesorju ljudi najbolj vznemirila.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Postavili se boste po robu nekaterim čez mero ostrim kritikam. Bodite previdni pri sprejemanju novih nalog.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ne ozirajte se preveč na ljubosumnost, ki jo povzročajo vaše ambicije. Dan je ugoden za one, ki se zanimajo za umetnost.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Posvetite dan reševanju nekaterih najbolj nevšečnih nalog. Ko imate komu izreči določeno ne preveč prijetno resnico, bodite pri tem zelo previdni.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Dosegli boste uspeh samo v primeru, če boste k vprašanju pristopili z najbolj ustrezne plati.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Dan je zelo primeren za vse intelektualne dejavnosti. Zelo spretno boste rešili nekatera manjša osebna vprašanja.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Pazite, da se ne boste prenaglili, posebno ko obravnavate kako delikatno vprašanje. Ne bodite preveč optimistični glede nekega prijateljstva.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Posli se bodo ugodno razvijali. Ne sprejmite nobene pobude, ne da bi o vprašanju prej še enkrat razmislili.

SKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) Dogodki se bodo razvijali po vaših predvidevanjih. Vaši cilji niso jasni, ne odkrivajte svojih čustev.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Ne zapravljajte po nepotrebnem svojih delovnih energij. Popravili goste napako, ki ste jo storili v preteklosti.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne pričakujte novih večjih uspehov. Skušajte upoštevati nasvete, ki vam jim dajejo od vas sposobnejše osebe.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Imejte zaupanje v svoje možnosti uspeha, dogodki vam bodo šli na roko. Posrečilo se vam bo odpraviti nekatere manjše spore.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Trenutne posle boste v najkrajšem času ugodno zaključili. Neizgubite svoje hladnokrvnosti zaradi nekaterih kritik.

RADIO VELEVIZIJA

ČETRTEK, 22. AVGUSTA 1963

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba; 11.30 Sopek slovenskih pesmi; 11.45 Mali ansambli; 12.15 Znameniti gorniki v Julijskih Alpah; 12.45 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za prijeten uvod igra ansambel Franco Vallisneri; 17.20 Pesem in ples; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Koncert Tria Pahor-Consoli-Luzzatto; 19.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije; 19.15 «Potovanje na mesec»; dramatizirana zgodba; 20.00 Šport; 20.30 Znani motivi; 21.00 Simfonični koncert orkestra tržaške filharmonije, nato Od mazurke do bosse nove.

Trst

12.00 Plošče; 12.20 Glasbeni vložek; 12.25 Tretja stran; 13.00 Srečanje z lirično opero; 13.15 Almanah; 13.30 Glasba p oželjah; 13.50 Simfonični koncert.

Koper

6.15 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Lahka glasba; 12.50 Nadaljevanje glasbe po željah; 13.40 Igrata orkestra Michel Lanner in Hans Carste; 14.00 Glasba po željah; 14.30 Melodije za prijetno popoldne; 15.15 Zabavna glasba; 15.30 Petnajst minut slovaških melodij; 15.55 Lahka glasba; 16.00 Vsakodnevne melodije; 16.30 Glasbene drobtine; 17.00 Solisti in zbori; 17.40 Polke in valčki s slovenskimi ansambli; 18.00 Prenos RL; 19.00 Igra ansambel Boruta Lesjaka; 19.30 Prenos RL; 22.15 Na saksofon igrata Zoot Sims in Han Keller; 22.40 Pesmi v ritmu; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.20 Glasba za dobro voljo; 8.30 Glasbeni sejem; 8.45 Strani iz albuma; 9.05 Pesmi; 9.50 Operna antologija; 10.30 Počitniška antena; oddaja za šolarje; 11.30 Koncert; 12.55 Za one, ki bočejo biti veseli; 13.25 Pevski program; 14.55 Vreme na it. morjih; 15.15 Orkestri; 15.45 Italijanske pesmi in plesi; 16.00 Oddaja za najmlajše; 16.30 Plošče; 17.25 Kalifornijska glasba; 18.00 Riccardo Rauchi in njegov ansambel; 18.10 Predavanje o znanstveni knjigi v Italiji; 18.30 Koncert kvinteta Boccherini; 19.10 Na harmoniko igra Willam Assadri; 19.30 Glasbeni vitiljak; 21.00 Radijska igra v treh dejanjih.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.35 Poje Mina; 9.00 Italijanski pentagram; 9.15 Ritmi in fantazije; 9.35 Kvartet «Cetra»; 10.35 Nove italijanske pesmi; 11.00 Glasba za dobro voljo; 11.40 Pevski program; 13.00 Gospa ob trinajstih vam predstavlja; 14.00 Pevski program; 14.45 Nove plošče; 15.00 Album najnovejših pesmi; 15.15 Oddaja za avtomobiliste; 15.35 Miniaturni koncert; 16.00 Rapsodija; 16.35 Panorama pesmi; 16.50 Ansambla «New York Percussion Trio» in «Duo Berringer»; 17.00 Brodwayske melodije; 17.45 Iz albuma najnovejših pesmi; 18.45 Vaši najljubši pevci; 19.50 Iz operetnega sveta; 21.00 Glasbene strani; 21.35 Večerna glasba; 22.10 Plešimo s Sandy Nelsonom.

III. program

18.30 Haindlov koncert; 19.15 Pregled angleške kulture; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 21.20 Koncert Juliena Falka; 21.45 Literatura in družba na Portugalskem danes.

Slovenija

4.00 do 8.00 Dobro jutro!; 8.05 Od potrkanega plesa do kola; 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani. 9.10 Vesele počitnice in Pozdravi z mlade risarje; 9.35 Plesna orkestra Xaver Cugat in Aime Barelli; 10.15 Cetrtkov dopoldanski operni spored; 10.55 Nova popevka; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Domači napevi; 12.45 Glasbene miniature; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Iz arhiva zabavne glasbe; 14.05 Iz oper Verdijevih sodobnikov; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.15 Zabavna glasba; 15.35 Francesca da Rimini — simfonična pesnitev Petra Iljiča Čajkovskega; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Slovenski pianist Andrej Jarc v Sieni; 17.27 Slovenske popevke; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi; 20.45 Zasanjana godala; 21.00 Literarni večer; 21.40 Slavko Osterc: Sonatina za dva klarineta; 22.15 Skupni program JRT; 23.05 Pianist Russ Conway in orkester Tony Osborne; 23.20 Skupni program JRT.

Hitra popravila
in prodaja TV aparatov
pralnih strojev
elektrogospodinjskih
predmetov
Radio TREVISAN
Trst, Via S Nicolo 21, tel 24-018
Popravila: Via delle Milizie 3,
teleton štev 76-276

Ital. televizija

18.00 Program za najmlajše; 20.10 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.05 «Johnny 7»; 22.15 «Izpit» — televizijska igra; 23.45 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05 Dnevnik; 21.15 Televizijska enodejanka «Dva sramežljivca»; 22.35 Športni četrtek.

Jug. televizija

19.30 Kratki filmi za otroke; 20.00 TV dnevnik (JTV); 20.30 Propagandna oddaja; 20.45 «Expedicija» — potopisna reportaža; 21.15 Koncert kulturno-umetniškega društva «Abrašević»; 21.45 Jadranski padalski pokal 1962 — kratki film; 22.00 Poročila.

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 25,8, najnižja 17,6, ob 19 uri 17,6, zračni tlak 1006,5 nestanoviten, veter 4 km na uro severovzhodnik, vlaga 83-odst., padavine 4,8 mm, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 24,5 stop.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 22. avgusta Timotej
Sonce vzide ob 5,12 in zatone ob 19,03. Dolžina dneva 13,51. Luna vzide ob 8,13 in zatone ob 20,50.
Jutri, PETEK, 23. avgusta Zdenka

VČERAJ POPOLDNE V ZGONIKU

Zadnje slovo vaščanov in Tržačanov od svojega nepozabnega Mirka Obada

Veličastnega pogreba so se udeležili najvidnejši predstavniki slovenskega kulturnega in političnega življenja - Na pokopališču se je od pokojnika poslovil podpredsednik SKGZ Boris Race

Krivično je, če mora človek umreti v zreli moški dobi. Krivično zato, ker mu ni dano, da bi na sadovih svojih naporov dočakal večer svojega življenja, krivično za njegove najdražje, ki so oropani ljubezni, pozornosti in skrbnosti svojega rednika, krivično za človeško družbo, ki je prikrajšana za sadove visokovrednega dela, poplemenitenega z bogatimi izkušnjami, krivično za našo slovensko manjšino, ki je izgubila s pokojnim Mirkom ne samo zavednega pripadnika, temveč tudi organizatorja in aktivnega delavca, pripravljenega, da še veliko svojih sil posveti javnemu delovanju.

Pokojni Mirko je bil z vsemi vezmi navezan na svojo zemljo, na svoj Kras, ljubil je svoje ljudi, ki jih je utrdila kraška burja in prestani boj z naravo, a so tudi tako mehkega srca in širokega smeha.

Ni ga odtujila odsotnost, ko je moral že mlad zapustiti rojstni kraj, ker je hotel študirati v materinem jeziku. Nasprotno. To ga je utrdilo v spoznanju življenjskosti slovenskega naroda, iz česar je črpal moč za odpor proti stanju, ki je nastalo na Primorskem po prvi svetovni vojni in še posebno po nastopu fašizma, črpal je vero v boljšo prihodnost in odpravo krivic, ki so jih prizadejali slovenskemu narodu. Nič čudnega torej, če je moral kot mnogi zavedni Primorci v internacijo. Zrelejša leta je preživel v Jugoslaviji, kjer je njegov iščoči duh iskal odgovora na mnoga vprašanja in jih nato dobil le v naprednem gibanju. Tako pripravljen se je potem pridružil organizirani borbi proti fašizmu. Ni ušel zaporu in le konec vojne ga je rešil najhujšega.

Tedaj je napočil čas, ko je bilo Mirku dano, da je končno lahko delal za svoje ljudi. Skromen in tih se je raje lotil dela, ki na zunaj ni bilo bleščeče, zato pa zapleteno in naporno ter je vedno bil v živem in hvaležnem spominu tistih, ki so prišli z njim v stik.

Dragi Mirko, nadčloveške odpornosti proti hudemu zlu nisi črpal samo v želji po življenju, ampak v skrbi, da ne boš opravil vsega, kar si si zastavil. Delovno ljudstvo, slovensko ljudstvo in tvoji ljudje s Krasa in iz Trsta vedo, da si storil vse, kar je bilo v tvojih močeh in so ti za vse globoko hvaležni. Kraška zemlja te bo danes s hvaležnostjo in ponosom sprejela vase.

Slava tvojemu spominu!

S temi besedami se je od pokojnega Mirka Obada poslovil podpredsednik SKGZ tov. Boris Race. Številna množica vaščanov in rojakov, zgoniški župan Pirc, župan devinsko - nabrežinske občine Škrk ter predstavniki slovenskega tržaškega kulturnega in političnega življenja so se molče poklonili spominu skromnega in delavnega Mirka, ki ga je zavratna bolezen iztrgala objemu njegovih dragih.

V kratkem nagovoru se je nato od pokojnega Mirka Obata, dolgoletnega predsednika prosvetnega društva «Ivan Cankar» pri Sv. Jakobu, poslovil še tajnik društva Jurij Kufersin.

Izpred županstva v Zgoniku se je malo prej vil dolg žalosten sprevod. Pred krsto pokojnega Mirka so vaščani, znanci ter delovni tovariši nosili vence. Med venci sorodnikov in znancev so bili še venci Slovenske kulturno gospodarske zveze, zgoniške občine, družbe «Dom», Slovenske prosvetne zveze, prosvetnega društva «Ivan Cankar», Založništva tržaškega tiska, društva «Pravnik», prosvetnega društva «Rdeča zvezda» iz Saleža in drugi. Godba na pihala s Proseka je pokojnemu Mirku v zadnje slovo igrala pogrebne koračnice, pri odprtem grobu pa mu je zapel domači pevski zbor iz Zgonika-Saleža.

Krsto so vaščani na ramenih prenesli na domače pokopališče. Presunljivo je bilo zadnje slovo od dragega Mirka. Debele kaplje dežja so z grudo vred pobobnavale ob krsti in turobno odmevale pri žalostnem obredu.

Mirka Obada je sprejela rdeča kraška zemlja, katero je tako ljubil. Od včeraj počiva v njenem objemu na svojem domačem pokopališču, kamor si je vedno želel. Počivati je hotel pri svojih rojakih, ki so mu bili v življenju tako blizu.

VAŽNI SKLEPI POKRAJINSKEGA ODBORA ZA CENE

Zagotovljena stara cena kruha za vrste do 180 lir kilogram

Odbor za cene je opozoril prodajalce kruha na spoštovanje sprejetih sklepov
Za boljše vrste pa je dovoljeno povišanje za 20 lir pri kilogramu

Pokrajinski odbor za cene je na včerajšnji seji, potem ko so mu predstavniki združenja pekov ponovno obrazložili svoje stališče sprejel sledeče sklepe:

Ostanejo neizpremenjene cene kruha vrste «eden» v kosih od 250 gramov po 88 lir kg; vrste «0» v kosih od 120 gramov po 120 lir kg; prav tako ostanejo neizpremenjene «konvencionirane» cene kruha vrste «00» izdelane v kosih (banane) od 150 gramov po 140 lir kg; v kosih (banane) od 120 gramov po 160 lir, kakor tudi nekatere druge vrste izdelave iz moke «00». Poleg tega je določena cena 170 lir kg za «bige» od 120 gramov in «bige» iz dveh ali več kosov od 60 gramov izdelane iz moke «00». Poleg tega pa je določena cena 180 lir kg za razne druge izdelave iz moke «00», v kosih, ki niso težji od 120 gramov in «baresi».

Za boljše vrste kruha je dovoljeno povišanje 20 lir pri kg na cene po starem ceniku, ki ga je izdalo združenje pekov tržaške pokrajine.

Ob zaključku seje je odbor apeliral na čut odgovornosti vseh prodajalcev kruha, naj točno izvršijo omenjena dogovorjena pravila. Hkrati pa odbor opozarja potrošnike, da ima sedaj vsaka družina in še posebno revnejše družine možnost, da kupijo kruh po najbolj ugodnih cenah, ki ustrezajo zakonskim predpisom.

Z zgoraj omenjenim sklepom bi moralo biti za sedaj zaključeno vprašanje povišanja cene kruha, ki je v preteklih dneh toliko razburilo javnost. Upajmo, da bodo pekji spoštovali pravila, ki jih je izdal pokrajinski odbor za cene in da bodo v vseh dnevnih urah nudili potrošnikom kruh po cenah, ki so bile določene, seveda v predpisani izdelavi.

Sedaj pričakujemo, da bo pokrajinski odbor za cene kaj ukrenil tudi v zvezi s cenami mesa. Podprefekt dr. Pasino je sicer obljubil, da se za zadevo zanima, saj je nemogoče dovoljevati, da so cene na nekaterih trgovinskih področjih odvisne samo od volje posameznikov, ki jih v največjih primerih neupravičeno navijajo.

Darovi za Skopje

Darove v denarju in blagu sprejema osrednji zbirni center v Ul. Geppa 9, tel. 31-119, od 8. do 14. ure.

Denarne prispevke pa sprejemata:

Tržaška knjigarna Ul. sv. Frančiška.

Primorski dnevnik Ul. Montecchi 6.

Varnejši cestni promet

Statistike o prometu v deželi Furlaniji - Julijski krajini dokazuje, da se je varnost prometa povečala. Prometna policija je vodila točno nadzorstvo nad prometom med 10. in 20. avgustom. Policijske patrulje so krožile ponoči in podnevi in so prevozile 137.200 km in povprečno dnevno skoro 14 tisoč. Promet je bil mnogo obsežnejši kot lanskega leta, saj računajo, da je v omenjenih desetih dneh vozilo po cestah skoro milijon avtomobilov. Vendar pa je bilo nesreč manj in to skupno 143, medtem ko lani 202. Letos so bili trije primeri smrtnih nesreč in 78 nesreč z ranjenci.

Nalezljive bolezni od 11. do 20. avgusta

Občinski oddelek za zdravstvo in higieno sporoča, da so od 11. do 20. avgusta zabeležili v tržaški občini sledeče število nalezljivih bolezni: davica, 1 primer; škrlatinka, 13 primerov (1 izven občine); tifoidna mrzlica, 2 primera; paratifus, 1 primer; ošpice, 11 primerov; norice, 9 primerov; oslovski kašelj, 2 primera (1 izven občine); priušesna slinavka, 10 primerov (1 izven občine); poliomielitis, 1 primer; infekcijsko vnetje jeter, 4 primeri.

Dober plen drznega tatu

Neznan žepar je imel predvčerajšnjim veliko srečo, ko je segel s svojo izurjeno roko v hlačni žep 57-letnega Florijana Sedmaka, ki živi v Arezzu, Ul. S. Polo št. 36. Predrzni uzmovič je nameril potegnil iz žepa listnico z raznimi dokumenti in kar ga je še posebno razveselilo šop bankovcev za 69.000 lir.

Sedmak, ki je čakal na filobus na nekem postajališču v Ulici XXX. oktobra, je bil tako zamišljen, da sploh ni opazil, da je postal žrtev predrznega tatu. Da je brez listnice se je zavedel šele pozneje, ko mu ni preostalo drugega, kot da gre na karabinjersko postajo in prijavi tatvino.

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Priprave za partizanska zborovanja po Primorski

Delegacija italijanskih partizanov v Kopru - Razstava grafik Maleša

Ob dvajsetletnici septembrskih dogodkov, ko se je primorsko ljudstvo množično uprlo fašističnemu okupatorju, pripravljajo razen v Čerknem in Gorenji Tribuši tudi v drugih krajih partizanske prireditve. Tako bo 22. septembra na Vogerskem srečanje nekdanjih partizanskih patrulj. Na prireditvi bo sodelovala tudi igralska skupina nekdanjega IX. korpusa in invalidski pevski zbor iz Ljubljane. V nedeljo, 25. avgusta pa bo v Sežani in v Štanjelu širša proslava ob obletnici prihoda prvih partizanov na Primorsko. Ob tej priložnosti bodo organizirali partizanska srečanja ob tabornih ognjih, večje partizansko zborovanje, medtem ko bo imel občinski ljudski odbor slavnostno sejo.

***

Na koprsko področje je prispela delegacija italijanskih partizanov. Delegacijo sestavlja 13 članov bojevniških organizacij iz Bologne, Turina, Cunea, Alessandrie, Bielle in Pavie. Italijanski gostje so si ogledali razne zanimivosti na koprski obali ter imeli več razgovorov s predstavniki tukajšnjih bojevniških organizacij. V Izoli so se tudi pogovarjali s predstavniki občine o vprašanjih delavskega samoupravljanja in o dejavnosti italijanske etnične skupine. Na sprejemu v hotelu Triglav v Kopru je pozdravil italijanske goste tajnik republiškega odbora Združenja zveze borcev Slovenije Stane Bizjak, za topel in iskren sprejem pa se mu je zahvalil župan občine San Giorgio in Piano Arduino Goruppi. Delegacija bo obiskala še Ljubljano, Bled, Velenje in Soško dolino.

***

Koprski okraj še zmeraj nadaljuje z zbiranjem pomoči za hudo prizadete prebivalce Skopja. Tako je združenje šoferjev in avtomehanikov zbralo med svojim članstvom 180 tisoč dinarjev. Delovne organizacije koprskega okraja pa so ponudile 63 brezobveznih štipendij za otroke iz Skopja, in sicer: 6 za študij na visokih šolah, 4 na višjih šolah, 36 na srednjih šolah, ostalo pa za šolanje vajencev. Višine se gibljejo od 8 do 12 tisoč dinarjev mesečno.

***

V koprskem muzeju so odprli razstavo grafik znanega slovenskega likovnega umetnika Mihe Maleša. Del razstavljenih grafik je prikazal letos že na razstavi v Poirieuju v Franciji. Razstava v Kopru vsebuje predvsem motive iz Istre in Slovenskega Primorja.

***

Koprsko pristanišče je prejšnji mesec obiskalo 256 ladij, od tega 98 tujih. Izkrcalo in vkrcalo se je 33.300 potnikov, skupni obseg prometa blaga pa je znašal 55 tisoč ton.

Odgovori ministrstev na vprašanja sen. Vidalija

Parlamentarni urad tržaške federacije KPI nam je poslal vrsto odgovorov raznih ministrstev na vprašanja, ki jih je svoj čas vložil senator Vidali. Na vprašanje v zvezi s plačami mezdnih uslužbencev bivše ZVU, ki so sedaj zaposleni pri tržaški finančni intendanci, ministrstvo za finance odgovarja, da je generalno ravnateljstvo za splošne zadeve in za osebje že pred časom odprlo začasen konto za plače teh uslužbencev, dokler ne bo sprejet dekret o njihovi dokončni vključitvi v državno osebje. Ta dekret je omenjeno ravnateljstvo pozneje pripravilo in ga poslalo v odobritev raznim pristojnim organom. Toda osrednje računovodstvo ga je za nekaj časa zadržalo, dokler ni bilo rešeno vprašanje dodatnega sklada v zadevnem proračunu. Osrednje računovodstvo je zagotovilo, da bo zadeva v najkrajšem času rešena.

Finančno ministrstvo je tudi odgovorilo na vprašanje o rudniku v Rabliju. Ministrstvo pravi, da je bil sedaj rabeljski rudnik predan v začasno upravo državni ustanovi ANMI. Ta rešitev, poudarja ministrstvo, je najbolj v skladu z interesi dežele Furlanije-Julijske krajine in s potrebami ureditve položaja na področju svinca in cinka v zvezi tudi z obveznostmi, ki jih ima Italija v okviru EGS, kar seveda ne prejudicira sklepov, ki jih bo lahko v tej zvezi sprejel bodoči deželni svet.

Na vprašanje glede pokojnin pomorščakov, pa je ministrstvo za trgovinsko mornarico pojasnilo, da je bila sestavljena posebna komisija, ki proučuje celotno zavarovalno vprašanje pomorščakov. Ta komisija ima nalogo, da pripravi načrt, kako se bo v najkrajšem času odpravil velik primanjkljaj zavarovalne blagajne pomorščakov in celotno vprašanje vkladilo z sedanjimi novimi obstoječimi zakoni. Glede predloga, naj bi se upokojenim pomorščakom izplačali predujmi, ministrstvo pravi, da tega sedaj ni mogoče napraviti, ker je zavarovalna ustanova zelo pasivna in njeni letni primanjkljaji presegajo dve milijardi lir.

IZLET V CERKNO

V okviru proslav obletnice vstaje primorskega ljudstva, pripravljajo v Cerknem 8. in 9. septembra odkritje grobnice nad tisoč padlim partizanom in žrtvam fašističnega nasilja, ki so umrli v nacističnih taboriščih, ali so jih ustrelili kot talce. Za 800 padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, so imena znana, nad 200 pa je neznanih. V grobnico bodo položili tudi posmrtne ostanke 90 italijanskih partizanov, ki so se borili v vrstah Tržaške brigade in div. Natisone.

ZVEZA PARTIZANOV TRŽAŠKEGA OZEMLJA

organizira ob tej priložnosti enodnevni izlet v Cerkno v nedeljo 8. septembra t.l. in vabi svoje člane in simpatizerje, da se ga udeležijo v čim večjem številu.

Vpisovanje se vrši:

TRST:	na sedežu Zveze — Ul. Montecchi 6-III. nad. v ponedeljkih, sredah in petkih od 9. do 12. in od 16. do 18. ure
NABREZINA:	društvo «Igo Gruden» (tov. Rudi Pertot)
SV. KRIŽ:	društvo «Albert Sirk» (tov. Rado Maganja)
DOLINA:	pri tov. Josipu Sancinu — Dolina 112
BOLJUNEC:	pri tov. Josipu Bolčiču — Boljunec 12
BORŠT:	pri tov. Urhu — Boršt 41
PROSEK	pri tov. Ivanu Špangerju — Prosek 300
LONJER:	pri tov. Oskarju Kjudru

Šolske vesti

Na Državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom se vrši *vpisovanje* za šolsko leto 1963-1964 *vsak dan od 10. do 12. ure* v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto vecchio 9-II. neprekinjeno do 25. septembra 1963.

Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se pričnejo vsi popravni izpiti — sprejemni za klasični licej, vstopni in razredni — v jesenskem roku 1962-63, dne 2. septembra ob 8,30 s pismenim izpitom iz slovenščine.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se prično zrelostni izpiti v jesenskem izpitnem roku šolskega leta 1962-63 dne 13. septembra 1963 ob 8,30 s pismenim izpitom iz italijanščine.

Na državnem trgovskem tehničnem zavodu s slovenskim učnim jezikom v Trstu se bodo začeli razredni popravni izpiti dne 2. septembra 1963 po razporedu ki je razviden na zavodovi oglasni deski.

Usposobljenostni popravni izpiti se bodo začeli 13. septembra 1963 ob 8,30 s pismeno nalogo iz italijanščine.

Vpisovanja za šolsko leto 1963-64 se vršijo vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda v Ul. Caravaggio 4, neprekinjeno do vključno 25. septembra 1963.

Razpis za prijave v Slovenski dijaški dom

1. **Dijaki ki nameravajo vstopiti v šolskem letu 1963/64 v Slovenski dijaški dom kot redni ali zunanji gojenci morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi Slovenskega dijaškega doma v Ul. Ginnastica 72 ali pri predsednici Dijaške Matice v Ulici Geppa 9/II (pri SPZ).**
2. **Prošnje za sprejem v dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpolnitve vseh razpoložljivih mest**
3. **Dijaki, ki niso v gmotnem položaju, da bi plačevali celotno vzdrževalnino, naj vložijo pri Dijaški Matici posebno prošnjo za podporo po navodilih razpisa Dijaške Matice.**
4. **Vsa ostala pojasnila in navodila prejemajo prosilci pri naslovih navedenih v 1. točki.**

Izleti

Prosvetno društvo Andrej Čok z Opčin priredi dne 25. 8. enodnevni izlet na Vršič. Na povratku si bodo izletniki ogledali znameniti botanični vrt in Mlinarico v Trentu. Vpisovanje vsak dan v trgovini Drašček.

SPDT priredi 1. septembra izlet z avtobusom v Trento z vzponom na Prehodavce in Vršac s pogledom na zgornja Triglavska jezera. Vpisovanje v uradnih urah v Ul. Geppa 9.

Pevski zbor iz Velikega Repna priredi dne 8. septembra 1963 izlet v Crikvenico. Vpisovanje od 20. do 23. avgusta od 18. do 21. ure v Velikem Repnu štev. 54.

Prosvetno društvo A. Čok z Opčin obvešča izletnike, da bo odhod na Vršič v nedeljo ob 5. uri zjutraj izpred prosvetnega doma na Opčinah.

Kino

Nazionale 16,00 «Sexy che scotta» technicolor.
Arcobaleno Začetek sezone 1963-64. Ob 16,00 «Mondo infame» eastmancolor. Prepovedano mladini.
Excelsior 16,00 «Panic Button — operazione fisco». Jane Mansfield.
Fenice 16,00 «Wincester 73» technicolor.
Grattacielo 16,00 «Parigi nuda». Prepovedano mladini.
Supercinema 16,00 «Sexy nel mondo» technicolor. Prepovedano mladini.
Alabarda 16,30 «Metempsyco». Elizabeth Queen. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16,30 «Sexy al neon bis» technicolor. Prepovedano mladini.
Aurora 16,30 «La nave matta di mister Roberts».
Cristallo 16,30, 19,20, 22,00 «Va e uccidi». Frank Sinatra.
Capitol 16,30 «L'agguato delle 100 frecce» technicolor. Linda Darnell.
Garibaldi 16,00 «Il culto del cobra». Richard Long.
Massimo 16,30 «I diavoli alati». John Wayne.
Impero 16,30 «Le avventure di caccia del prof. De Paperis».
Moderno 20,00 «La donna di notte» technicolor. Prepovedano mladini.
Astoria 17,00 «La maschera di porpora» technicolor.
Astra 17,00 «Sahara».
Vittorio Veneto 16,15 «Ordine di uccidere». Paul Massie.
Abbazia 16,00 «La banda degli implacabili». Daniel Gelin. Prepovedano mladini.
Marconi 16,30 «Gli allegri eroi». Stanlio in Olio.
Ideale 16,30 «Mille donne e un caporale».

KINO NA PROSTEM

Satellite 20,00 «Lo scudo del Falworth» technicolor. J. Leigh, Tony Curtis.
Marconi 20,00—22,00 «Gli allegri eroi» Stanlio in Olio.
Skedenj 20,00 «Il ladro di Bagdad» technicolor. Georgia Moll, S. Reeves G. Moll.

Danes: v MIRAMARU predstava «Luči in zvoki». Ob 21. uri v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare», ob 22.15 v italijanščini «Maksimilijan in Karlota».

Mali oglasi

KOPALNE OBLEKE, perilo, poletne bluzice iz pletenine, nogavice ter vse sezonske artikle za ženske, moške in otroke po najnižjih cenah v Trstu, dobite pri «MAGLIABELLA» na Korzu Garibaldi 11 (Barriera) nekaj korakov od avtobusne postaje. Postreženi boste v vašem jeziku.

POKRIVANJE PODOV in podi iz plastike, guma, linoleum od 500 lir dalje, preproge in plastične preproge za hodnike vseh vrst, žimnice za kopanje od 3900 lir dalje, žimnice iz platna spremenljive v naslanjač za morje od 5500 lir dalje dobite pri «ITALPLAST», Trst, Trg Ospedale 6, tel. 95-919.

V BAZOVICI dajemo v najem gostilno s stanovanjem. Mahnič, tel. 226-124.

CINE FOTOMATERIALE
SEGULIN
Trst, Ul. Mazzini 53
Telefon 733-361
Vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo.
HVALA!

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Mirka Obada, darujejo za Dijaško Matico: Milena Sila 1.000 lir, Milan Cebulec 1.000 lir.

ŠE ENA SMRTNA NESREČA NA OBALNI CESTI

«Giulietta» je silovito čelno trčila v avtomobil Fiat «500»

Šoferja malega avtomobila so pripeljali v bolnišnico že mrtvega - Ostali štirje potniki ranjeni

Včeraj popoldne ob 16,55 je prišlo na obalni cesti v bližini naravnega predora pred Sesljanom do hude prometne nesreče, pri kateri je izgubil življenje 30-letni delavec Renato Civitico iz Novare, Korzo Milano 56. Pri trčenju Fiata «500», ki ga je upravljal pokojni, z avtom Alfa Romeo «giulietta» GO 17044, je Civitico dobil tako hude telesne poškodbe, da je umrl še preden so ga pripeljali z rešilnim avtom do splošne bolnišnice.

Kako je prišlo to te ponovne krvave tragedije na cesti?

Prometna policija, ki je preiskala potek nezgode, je pojasnila, da se je Civitico peljal ob omenjeni uri z Fiatom «500» v smeri proti Sesljanu. V avtu so bile poleg njega tudi tri ženske. Civitico se je sicer držal vseh predpisov cestnega zakona, toda vsa njegova previdnost ni preprečila strahovite nesreče. Nenadoma se je namreč pripeljal iz nasprotne smeri 72-letni Pietro De Rosa iz Ronk, ki je upravljal omenjeno «giulietto». Bodisi zaradi prevelike hitrosti, bodisi zaradi spolzke ceste, je «giulietto» zaneslo popolnoma na levo ter je zato trčila čelno v Fiat «500», ki ji je prihajal nasproti.

Siloviti udarec je odbil Fiat «500» v steno ob cesti ter povzročil razne poškodbe njegovim potnikom. Civitica so pripeljali v bolnišnico nekaj pred 17. uro, toda žal že mrtvega. Mladenič je dobil pri trčenju razne hude poškodbe po nogah in rokah. Še posebej pa mu je udarec strl prsni koš ter povzročil prebitje lobanje.

V avtu so se peljale s pokojnikom, kot smo že dejali, tudi tri ženske. Ob 18. uri so prepeljali v splošno bolnišnico njegovo 25-letno ženo Caterino Signore por. Civitico, ki se je precej hudo poškodovala po nosu ter si zlomila levo nogo v kolku. Zdravniki menijo, da bo ozdravela v 60 dneh.

Nekaj minut prej pa je prispela v splošno bolnišnico 17-letna Diva Crivelli iz Novare, Ul. Fassi 7, ki je tudi bila v omenjenem avtu ter se je pobila po obrazu in čelu, po levem sencu ter po desni nogi. Dekle bo ozdravela v nekaj dneh.

Eno minuto pozneje so prepeljali v splošno bolnišnico tudi 69-letno Mario Azzaro por. Crivelli iz Ul. Alfieri 6, ki si je zlomila levo roko, se pobila po trebuhu ter si poškodovala čelo. Azzarova se bo morala zdraviti v bolnišnici okoli 30 dni.

Do pozne ure sinoči nismo utegnili zvedeti od policijskih organov kakšno je zdravstveno stanje Pietra De Rose, ki se je tudi poškodoval pri nezgodi. Njega pa so odpeljali v civilno bolnišnico v Tržiču. Zdi se, da se je že priletnejši šofer le laže poškodoval.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Noge so ga bolele in usedel se je na skuter

Skuter pa ni bil njegov, zato bo sedel 8 mesecev

«Noge so me bolele in da bi si prikrajšal pot sem se usedel na prvi skuter, ki sem ga našel» — je dejal na sodišču 31-letni Luigi Rizzardi iz Lesnega pristanišča 6, ko se je moral zagovarjati zaradi tatvine motorja, upravljanja motornega vozila brez vozniškega dovoljenja ter pijanosti.

Zdi se neverjetno, toda Rizzardijeva trditev ima določeno podlago, saj se je moral mladenič zdraviti dolgo časa v splošni bolnišnici ker je bolan za sladkorno boleznijo. Ta mu je pustila določene posledice posebno na nogah, zaradi katerih baje zelo težko hodi.

Tiste noči, bilo je okoli 1 ure ponoči 24. julija letos, se je Rizzardi znašel na Trgu sv. Frančiška. Ker je nekoliko pregloboko pogledal v kozarec, je zajahal prvi skuter, ki ga je opazil ter se je odpeljal proti železniški postaji. Motor pa je last Bruna Zucce, ki je bil parkiral vozilo za kratek čas na omenjenem trgu. Ko se je lastnik vrnil na trg, je skuter že izginil. Zato je Zucca nemudoma prijavil tatvino policijskim oblastem, ki so ukazale svojim patruljam naj skrbno pregledujejo vse motorje, ki jih srečajo.

Na Trgu della Libertà se je policistom nasmehnila sreča. Prijavljeni ukradeni motor je bil parkiran na tem trgu, toda o vozniku ni bilo ne duha ne sluha. Policijski agenti so tedaj vprašali neko žensko, ki je dremala na klopi v občinskem vrtu sredi trga, če je morda opazila voznika ukradenega skuterja. Ženska je pritrdila ter povedala, da je malo prej prišel na trg neki mladenič, ki je parkiral motor ter odšel na železniško postajo. Ker je bilo zelo verjetno, da se bo neznani motorist prej ali slej vrnil, so policisti počakali blizu skuterja. In res se je nekoliko pozneje prikazal na izhodnih vratih postaje neki mladenič, ki je nosil v rokah dve steklenici piva. Z gotovim korakom se je napotil proti skuterju, toda takoj ga je zgrabila roka pravice. Kmalu potem je Rizzardi priznal tatvino in policisti so ga spravili za zapahe v koronejske zapore.

Kot smo že dejali, se je Rizzardi zagovarjal na obravnavi, da je ukradel motor, ker ne more hoditi. Njegov zagovornik je tudi zanteval, naj bi sodišče vključilo v sodne akte razne klinične dokumente iz bolnišnice, iz katerih je razvidno, da je Rizzardi res hudo bolehal za sladkorno boleznijo. Sodniki pa niso sprejeli te zahteve, ker so menili, da bi omenjeni dokumenti ne utegnili bolje pojasniti obtoženčevega položaja.

Javni tožilec je zahteval naj sodišče obsodi Rizzardija na 8 mesecev zapora in 30.000 lir globe zaradi tatvine, na 1 mesec in 10 dni pripora ter 20.000 lir zaradi vožnje motornega vozila brez vozniškega dovoljenja in na 1 mesec in 10 dni pripora zaradi pijanosti.

Sodniki pa so prisodili Rizzardiju 8 mesecev zapora in 30.000 lir globe, dva meseca pripora ter 24 tisoč lir denarne kazni. Ker pa je kazen pogojna, so obtoženca izpustili na svobodo.

Brezvestni mladenič za zapahi v Koroneju

Leteči oddelek kvesture je predvčerajšnjim zjutraj aretiral in spravil za zapahe v koronejskih zaporih brezvestnega mladeniča, ki je napadel štiriletno deklico.

Zadevo je prijavila policiji dekličina mati, toda pojasnila, ki jih je posredovala agentom, niso bila bogvekaj jasna. Seveda tudi deklica ni znala pojasniti, kako so se odvijali dogodki.

Zato policistom ni preostalo drugega, kot da preiščejo vse sledi, ki bi jih utegnile pripeljati do identifikacije podlega krivca. Najprej so ugotovili, da je neznanec trgovski pomočnik in nato, da je prišel k Sv. Soboti z lahkim poltovornikom «Ape». Takoj nato so ugotovili naslov tvrdke pri kateri je neznanec delal. Od tod pa do ugotovitve njegove istovetnosti ni preteklo mnogo časa. 26-letni Ferruccio S. je sicer tudi vsakršno krivdo, toda nazadnje je le priznal, da je povabil dekletce v kabino poltovornika. Kot smo že dejali, so ga že prepeljali v koronejske zapore.

PREVEČ SE MU JE MUDILO

Sreča v nesreči za potnike v avtomobilu

Več sreče kot pameti je imel včeraj zjutraj 27-letni uslužbenec Acegata Italo Basile iz Ul. sv. Marka 1, ko se je peljal nekaj po 4. uri z avtom po Ul. Udine v smeri proti Greti. Poleg njega sta bila v avtu tudi 25-letni šofer Nicola De Carta iz Ul. Cadorna 3 ter 22-letni natakar Romano Bullo iz Ul. Rovereto de' Visiani 14.

Verjetno se je Basileju in De Carti zelo mudilo, ker oba delata pri Acegatu ter sta morala kmalu potem nastopiti službo. Zato je Basile pritisnil na pedal za plin ter pognal avto z veliko hitrostjo, da bi utegnil čimprej prevoziti klanec pod Greto. Naglica pa se mu je bridko maščevala, ker je na ovinku izgubil oblast nad vozilom ter trčil ob pločnik. Takoj nato je avto odbilo na sredo ceste, kjer se je prevrnil na streho. Trenutek pozneje je prišla mimo neka oseba, ki je opazila prevrnjeni avto ter takoj telefonirala karabinjerjem v Istrski ulici, postaji RK ter gasilcem. K sreči se je od treh potnikov laže poškodoval samo Bullo, katerega so takoj prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili nekaj prask in podplutb na čelu, na zatilniku ter na desnem zapestju. Mladenič bo ozdravel v enem tednu.

Na koncu so posegli vmes tudi gasilci, ki so dvignili avto ter ga spravili na kolesa. Kljub temu, da je na vozilu za okoli 150.000 lir škode, se je Basileju posrečilo, da se je odpeljal z njim. K sreči je motor deloval brezhibno.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 21. avgusta se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 9 oseb. Umrli so: 80-letni Antonio Dieghi, 68-letna Virginia Pippo vd. Cocci, 54-letni Mario Bait, 78-letna Giuseppina Laurenti vd. Purini, 66-letni Giovanni Iuvari, 72-letna Paola Ladic por. Tossutti, 54-letna Maria Zivzc por. Zorz, 51-letni Marcello Usaj, 82-letni Vittorio Vidotto.

NOCNA SLUŽBA LEKARN OD 16. do 31. AVGUSTA

Crevato, Ul. Roma 15; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Al Lloyd, Ul. Orologio 6; dr. Signori Trg Ospedale 8.

V NEDELJO, 25. T. M. NA KOPRSKEM TRGU

Nebrzdani ritem afriškega tam-tama

Gostovanje afriške plesne skupine «Senegal»

I.

Turistična zveza Koper zaključuje z nedeljskim gostovanjem črnskih plesalcev na Titovem trgu v Kopru letošnjo turistično — prireditveno sezono. Bila je dobro, preudarno in smotrno pripravljena, uspešna in plodna, zlasti pa njen osrednji del — IV. jugoslovanski folklorni festival, ki smo mu na straneh našega časopisa sleherni dan sledili. V ponedeljek so — po izvedbah v Portorožu in Izoli — nastopali na koprskem trgu simpatični Španci «Trio de Santa Cruz», v nedeljo pa — kot zadnja predstava v letošnji turistični sezoni — črnski plesalci, glasbeniki, pevci in akrobati iz Zahodne Afrike. Oba nastopa sta izven predvidenega načrta letošnjih prireditev, predstavljata pa sicer tvegano, a koristno in prijazno dopolnilo k celotnemu programu.

II.

Originalni ali — če hočete — «uradni» naziv skupine, ki bo gostovala v nedeljo, dne 25. t. m. ob 20.30 na Titovem trgu v Kopru, je «Črnski balet Senegal». Njegov častni predsednik je g. Makodu N'Diaye, generalni direktor g. Kerfala Yansane, predsednik pa g. Lamine Toure.

Od letošnjega maja je ta plesna skupina na gostovanju po državah Zahodne Evrope. Morda bo marsikoga zanimalo, da je več kot polovica ansambla bivših članov prav tako slavnega baleta «Keita Fodeba», ki se je razšel. Zdajšnjo novo skupino odn. njeno izvajalsko jedro tvorijo predvsem mladi izvirni plesalci — domačini iz številnih različnih plemen Zahodne Afrike. Kerfala Yansane pripoveduje, da so se težko prilagajali življenju te novoustanovljene plesne skupine in da jih je bilo predvsem težko navaditi nastopanja pred reflektorji in občinstvom.

III.

Duh starih civilizacij Zahodne afriške obale je osnovna plesna govorica črnskega spektakla, ki ga izvaja plesna skupina «Senegal». Motivi izhajajo predvsem s področja Zahodne obale, ki gravitira k Atlantiku, področja, ki je bilo sedež cesarstev že v X. stoletju, ko so ga odkrili arabski trgovci. In prav ta področja, iz katerih so se kasneje razvile afriške države in kjer je nemirno tlela želja po osamosvojitvi, so neizčrpen vir izvirne, dragocene in najbolj značilne umetnosti Crnega kontinenta sploh, umetnosti, ki v zvokih tam-tama in v plesnih gibih karakterizira svojo raso.

Med najbolj tipične umetniške manifestacije afriškega ljudstva sodita ples in kiparstvo. Globoko povezana spričujeta ti dve umetnosti najmočnejšo inspiracijo vere in kulta mrtvih. Znano je namreč, da je v religioznem in družbenem življenju črnskih ljudstev najmočnejša izrazna vrednota ples. Ples s stoterimi variantami, rojen iz neštevilnih religioznih, družbenih in globoko humanističnih procesov: to so prazniki narave, pomladi, džungle, obrezovanja, lova, žetve itd.

Tam-tam je kot nevidni duh uselej prisoten, o je instrument, s katerim Afrika izpoveduje svoj pristni dinamizem, svoje boleče in radosti, svoj ritualni čar in ne nazadnje svojo poetično dušo. «Resnični in pravi glas Crne Afrike» — tako so imenovali afriško plesno skupino «Senegal», ki bo v nedeljo zaključila poletno sezono prireditev v Kopru.

ml

Po težki bolezni je prerano preminil naš dolgoletni član

MIRKO OBAD

pravnik

RAZGOVOR S SENATORJEM BONACINO O RABELJSKEM RUDNIKU

Zakaj se je francosko zunanje ministrstvo zavzemalo za podaljšanje koncesije Pertusoli

Zadovoljstvo rudarjev v Rablju z novo upravo državnega koncerna ANMI-IRI

Se po dveh mesecih, odkar so 28. junija z vladno odločitvijo odvzeli francoski družbi Raibl-Pertusola koncesijo za izkoriščanje rudnika v Rablju, se odvija v videmskih političnih in gospodarskih krogih ostra polemika okrog te odločitve, ki je veliki francoski družbi koncerna Rotschild odvzela vir velikih dohodkov in ki je dala prvo osnovo italijanski državni industriji za obnovo na zelo važnem področju cinkove in svinčene industrije.

Da bi našim bralcem, posebno tistim, ki živijo v krajih okrog Rablja in ki so z zadevo tudi direktno zainteresirani, prikazali kako stvari v resnici stojijo, smo prosili za razgovor socialističnega senatorja Ercola Bonacino, ki se je v mesecu pred odvzemom koncesije francoskemu koncernu, izrecno zanimal za ta problem in odločno pripomogel temu, da je bila koncesija odvzeta Raibl-Pertusoli. Senator Bonacina se je rade volje odzval našemu vabilu in nam povedal ves razvoj te zadeve, ki je izredne važnosti za bodočo deželo Furlanija-Julijska krajina.

Koncesija za izkoriščanje rudnika v Rablju družbi Raibl-Pertusola je trajala do 30. junija 1963. Do tega datuma bi morala vlada odločiti, ali podaljša koncesijo, ali jo da drugi privatni družbi ali pa državnemu podjetju ANMI, ki se ukvarja z rudniki v drugih krajih države. Zadeva je bila namreč zapletena, ker deželni statut predvideva, da bo rudnik prišel, potem ko bo dežela dejansko funkcionirala, pod deželno upravo.

Zadeva ima svoje korenine v modernizaciji italijanske industrije cinka in svinca. Ta industrija ni konkurenčna na evropskem trgu (primerjava med nemško in italijansko proizvodno ceno je 100:170) in zaradi tega je uprava Skupnega evropskega tržišča izrecno dovolila italijanski vladi podaljšanje zaščitnih carin na tem področju do marca 1966. To pod pogojem, da Italija do tega datuma obnovi in modernizira svojo industrijo, kajti po tem letu ne bodo carine več dovoljene in ako ne bo industrija konkurenčna, se bo morala umakniti nemškim in francoskim tovarnam. Razumljivo je, da bo to modernizacijo morala prevzeti v breme država, kajti večina tovrstnih tovarn v Italiji spada pod koncern IRI.

Družba ANMI, ki je sestavni del koncerna IRI, upravlja namreč rudnike na Sardiniji, predelovalno tovarno na tem otoku ter predelovalno tovarno v Bergamu. Dandanes predelujejo na Sardiniji del izkopane rude, v Bergamu pa predelujejo tako rudo, ki prihaja s Sardinije (za prevoz katere morajo plačati kar 18 lir za kg, kar seveda močno obtežuje ceno proizvoda) in pa uvoženo rudo.

Rudo, izkopano v Rablju, pa so vozili s kamioni v Trst, kjer so jo z ladjami prepeljali v Crotone v Kalabriji, kjer je majhna predelovalna tovarna družbe Raibl-Pertusola, večino pa so izvozili v Francijo. Italija je tako izvažala rudo izkopano na njenem ozemlju, za potrebe svojih tovarn pa jo je morala uvažati.

Pred usodnim 28. junijem so se v Furlaniji slišali različni glasovi o obnovi koncesije francoski družbi Raibl-Pertusola. Socialisti in komunisti so bili za državno upravo v pričakovanju deželne ureditve, demokristjani in liberalci pa so bili za obnovitev koncesije francoski družbi. To iz več razlogov.

Prvi je bil ta, da je videmska krščanska demokracija javno izjavila, da je za obnovitev koncesije, da bi ne prišlo do «motenj» v času do deželne ureditve. Drugi je bil ta, da je bivši demokristjanski poslanec on. Schiratti postal prav v tem času predsednik Raibl-Pertusole. Tretji razlog pa je bil, da so za obnovitev koncesije bili liberalci, ki vladajo v večini krajev v Furlaniji skupno z demokristjani. Ti se svojim zaveznikom niso hoteli zameriti.

Ko so sindikati in levičarske stranke pričele zahtevati, da je treba končati z izvozom rude in da jo je treba predelovati doma, se je čulo, da misli Raibl-Pertusola zgraditi predelovalno tovarno v Porto Nogaru, to je v novi industrijski coni pri Torviscosi. To so bile le govorice, ki niso imele nobene resne podlage. Francoska družba ni namreč predložila nobenega načrta in je bila njena izjava le «ballon d'essai», dokler bi ji koncesije ne obnovili.

Ministra Trabucchi (iz Fanfanijeve vlade) in njegov naslednik Martinelli sta seveda sledila liniji videmske krščanske demokracije in vse je bilo pripravljeno, da se koncesija obnovi Raibl-Pertusoli.

V Rablju so medtem sindikati napovedali protestno stavko v podporo levičarskim parlamentarcem, ki so zahtevali odpravo Raibl-Pertusole. Tu se je posebno odlikoval prav senator Bonacina, ki mu je uspelo v zadnjem trenutku prepričati zadevnega ministra Martinellija, da odvzame koncesijo Raibl-Pertusoli in da jo podeli državnemu podjetju ANMI. Senatorju Bonacini se je posrečilo dobiti v roke telegrame in pisma francoskega zunanjega ministrstva italijanski vladi, v katerih je francoska vlada izrecno zahtevala, da se koncesija Raibl-Pertusoli podaljša. Vedeti je namreč treba, da je Raibl-Pertusola del družbe «Penaroya», ki spada v Rotschildov finančni monopol in da je edini upravnik ogromnega bogastva družine Rotschild prav premier francoske vlade, sam Pompidou, veliki prijatelj gen. de Gaulla. Šlo se je torej ne samo za obnovitev koncesije neki tuji družbi, marveč za intervencijo ene države v drugi, podobno kot to delajo po ameriški vladi veliki severnoameriški monopoli v srednjeameriških državah.

Teren je bil zrel za mednarodni politični škandal in tajnik krščanske demokracije poslanec Moro, ki je bil v tistem času na tem, da postane predsednik vlade, je dal nalog, da se koncesija podeli državni družbi ANMI in se s tem preprečijo mednarodni zapletljaji.

Novica o koncesiji družbi ANMI je po senatorju Bonacini prišla v Videm 28. junija zvečer (to je dva dni pred pogodbenim zaključkom prejšnje koncesije) in je v Vidmu in Rablju sprožila pravo senzacijo. Demokristjani in liberalci niso hoteli tej novici verjeti, poslanci večinske stranke so tekli v Rim protestirat na svoje vsedržavne forume, na videmskem sedežu krščansko demokratske stranke so bile ostre diskusije, in grožnje o odstopih so bile na dnevnem redu.

Tehniki državnega koncerna IRI pa so bili medtem že na delu, da bi pripravili vse potrebno za modernizacijo te industrije v Italiji. Načrti predvidevajo, da se na Sardiniji zgradi nova tovarna, ki bo z modernim tehničnim procesom zmožna konkurirati na evropskem in na svetovnem trgu. Tovarno v Bergamu bodo obnovili in v njej bodo predelovali rudo iz Rablja. V videmski pokrajini, in to bi moralo biti v Karniji sami, pa bodo zgradili tri tovarne, katerih delo bo v zvezi z izkoriščanjem cinkove rude. To bi bile: 1. tovarna za praženje cinkovih cvetljic za produkcijo žveplene kisline, 2. cinkarna in 3. tesarska delavnica. Vse te tri tovarne naj bi zaposlile prav tokilo ljudi, kot bi jih lahko zaposlila tovarna za direktno predelavo rude, kot je o njej govorila Raibl-Pertusola in kot jo zahtevajo tudi komunistični parlamentarci. Delo v teh tovarnah, ako bi jih zgradili takoj, je zagotovljeno že za tri leta.

V Rablju so rudarji in sploh vse osebje rudnika zelo zadovoljni z novo upravo. Ozračje med uslužbenci in ravnateljstvom se je izboljšalo, potem ko so bili prej rudarji, zaradi popolnega izkoriščanja v stalnem trenju z ravnateljstvom rudnika, ki je bil v francoskih rokah.

Ob zaključku svojega razgovora nam je senator Bonacina tudi dejal, da je zelo zadovoljen z vladno odločitvijo, kajti rezultat kaže, da je bila v tej borbi furlanska krščanska demokracija popolnoma poražena.

MARKO WALTRITSCH

Goriško-beneški dnevnik

ODLOK O KATASTRSKI DOHODNINI

DAVČNA OSNOVA NA NEPREMIČNINE OSTANE SKORO NESPREMENJENA

Znižali so le koeficient za hiše kmečkega tipa in za nekatere ustanove

Lansko leto so vnesli v davek na hiše spremembo v smislu, da so obdavčili vsako posamezno «stanovanjsko enoto» se pravi vsako stanovanje, trgovino ali delavnico posebej. Višino dohodnine je določil katastrski urad za vsako kategorijo hiš posebej in glede na dohodek iz triletja 1937-1939, katerega je pomnožil s posebnim koeficientom, ki ga od leta do leta določi finančno ministrstvo.

To vprašanje zanima ne samo hišne lastnike, ampak tudi najemnike, ker je na to dohodnino določena posebna registrska pristojbina, ki jo morajo vsako leto plačati najemniki. Kot znano znaša ta pristojbina po 6 odstotkov od tako določene najemnine, pri novih stavbah pa, za katere še ni določena katastrska najemnina, pa znaša po 4 odstotke od dejanske najemnine.

V uradnem listu od 10. julija letos je bil objavljen odlok, ki določa koeficiente za leto 1963. Ta odlok ni upošteval pritožb tistih kategorij, ki so lani imele najvišji koeficient, kar velja zlasti za trgovske in druge lokale in delavnice, ter je potrdil zanje lanske koeficiente. Pač pa so znižali tri od najnižjih koeficientov od 30 na 20. Se pravi da bodo te kategorije plačale od katastrske dohodnine iz let 1937-1939 pomnoženo z 20. Gre za stanovanjske hiše kmečkega tipa in za najbolj navadna stanovanja v mestu, ki spadajo pod kategorijo A 6, dalje za dijaške domove, zdravilišča, bolnišnice in podobne, katerih koeficient se zniža od 60 na 30; prav tako so znižali koeficient za nekatere druge stavbe, ki ne spadajo v razrede in so določene pod E/1 in E/2.

V ostalem ostane v veljavi lestvica od lani, po kateri je koeficient za ljudske hiše 30, za meščanske hiše in vile po 35, za boljša stanovanja in vile po 50 itd. Za trgovske in druge lokale ter za delavnice velja še nadalje koeficient 75, za atelieje in male obrtne delavnice ter za zasebne urade po 65 in za skladišča ter razne industrijske delavnice pa po 60.

Morda se bo komu zdelo, da so koeficienti za nekatere kategorije odmerjeni še precej nizko. Pri tem pa je treba upoštevati, da gre za aplikacijo davka na nepremičnine, ki je odmerjen zelo visoko, saj je treba plačati kot davek dobro tretjino tako določene dohodnine. Od tega davka gre po 5 odstotkov državi, ostalo pa si razdelita občina in pokrajina. Prišteti je treba tudi razne doklade, ki še bolj povišajo ta davek.

Pri nas na Goriškem bo torej ostalo kar se tiče zasebnih stanovanj in javnih lokalov ter trgovin vse pri starem in bomo tudi ob začetku prihodnjega leta plačevali registrsko takso in nepremičninski davek v isti višini kot lani. Sicer pa bodo pristojni krajevni uradi gotovo izdali v kratkem tudi navodila v tem smislu.

KADAR JE DOVOLJ NARODNE ZAVESTI IN DOBRE VOLJE

Požrtvovalni vaščani poživili dejavnost v p. d. „Skala“ v Gabrjah

Pripravili so ples na «brjarju», sedaj pa bodo šli na izlet ter razvili ljudskoprosvetno dejavnost

Prireditelji plesa na «brjarju» v Gabrjah so izpolnili obljubo: poživili so dejavnosti v svojem prosvetnem društvu «SKALA», ki je bilo ustanovljeno po prvi svetovni vojni ter obnovljeno po osvoboditvi. Na občnem zboru se je v torek zvečer zbralo kar veliko vaščanov obeh spolov in najrazličnejših starosti, ki so pripravljeni sodelovati v društvu. Precej izmed njih jih je organiziralo ples «nad škarpato», sedaj pa želijo, da bi društvo zadobilo organizacijsko obliko ter začelo z delom.

V imenu pripravljalnega odbora je vse prisotne pozdravil podpredsednik Slovenske prosvetne zveze Vid Primožič, ki je doma iz te vasi. Vsem se je zahvalil za udeležbo ter prikazal zgodovino nastanka in dejavnosti tega društva. V razgovoru so sodelovali tudi ostali vaščani. Iz njega povzemamo, da so društvo «Skala» ustanovili v gostilni pri Bričevih v Gabrjah leta 1928. Med njegovimi ustanovitelji so bili Pepi Pavletič, Olga Černic in Anton Černic, vsi iz Rubij in drugi. Zelo aktivna je bila dramska sekcija, v kateri se je udejstvovalo lepo število za igranje nadarjenih vaščanov. Ko je fašizem prepovedal slovensko narodno petje, so se pevci zatekli v cerkev.

Po osvoboditvi je društvo zaživelo za kakšni dve leti. Imelo je več prireditev, zlasti igric, odprli so tudi knjižnico in jo izpolnili z novimi knjigami. Z razmejitvijo je društvo spet zamrlo. Tako je sedanje obdobje že tretje, ko društvo deluje.

K besedi se je priglasil tudi tajnik SPZ Gorazd Vesel, ki je prisotnim povedal namene, za katerimi stremijo prosvetna društva. V tej zvezi je poudaril širino, ki mora vladati v društvu kot osnovni narodno obrambni celici slovenske manjšine v Italiji.

Dogovorili so se, da priredijo v nedeljo 15. septembra enodnevni avtobusni izlet v Postojnsko jamo, v Begunje in v Prešernovo rojstno hišo v Vrbo na Gorenjskem. V Gabrjah bosta vpisovala Vid Primožič in Pepi Pipan, na Peči pa Ludvik Marušič. Ker bodo morali za izletnike pripraviti skupni potni list, naj se zaradi tega vsi tisti, ki nameravajo na izlet, prijavijo čimprej.

Ob koncu so izvolili novi odbor prosvetnega društva, ki ga sestavljajo naslednji člani:

Predsednik Ludvik Marušič, *podpredsednik* Vid Primožič, *tajnica* Vilma Marušič, *blagajnik* Roman Devetak, *gospodar* Pepi Pipan, *referent za dramatiko in petje* Alojz Pipan, *šport* Ludvik Florenin, *izlete* Dominik Florenin.

Pogovorili so se tudi o tiskanju in razdelitvi izkaznic, o dolžnostih odbornikov, sklicevanju sej in raznih načrtih, ki so si jih zastavili.

Pogajanja o sporazumu za pleskarje ladij

Včeraj so se na goriški prefekturi začela pogajanja za sklenitev pokrajinskega sporazuma za delavce, ki odstranjujejo rjo in pleskajo ladje v CRDA v Tržiču. Prizadetih delavcev je okrog 200, na ureditev svojega mezdnega položaja pa čakajo že okoli pet let.

Pogajanjem so prisostvovali zastopniki treh sindikalnih organizacij ter predstavniki delodajalcev. Stranki se bosta danes ponovno sestali. Sindikalisti zahtevajo, da se prizna tej kategoriji ista plača kot bi jo prejemali delavci CRDA za enako delo. Pleskanje ladij opravljajo tri zunanja podjetja, ki prevzemajo delo na dražbah, ki jih razpiše CRDA.

Zaprta cesta za Dolenje

Zaradi ureditve pokrajinske ceste Bračan-Dolenje, bodo od 26. avgusta do 19. septembra zaprli ves vozovni promet na odseku «Bivio S. Andrat»-Dolenje. Med zaporo bodo usmerili ves promet po cesti Poianis-Praprotno-Fogliano di Cividale. Podjetje Tacchino je dolžno postaviti predpisane cestne znake.

PO VSTOPU V PRVO LIGO

Finančna kriza goriških košarkarjev

Občina bo nudila jamstvo za posojilo pri mestni hranilnici

Goriški košarkarji «Goriziane» bodo letos tekmovali v prvi državni seriji, kjer so si po trdi borbi priborili mesto. Vendar pa so že sedaj nastopile težave finančnega značaja, ker so nastopi pri tekmah v prvi ligi povezani s precej večjimi stroški.

Predsednik društva Kranner je s tem v zvezi povedal, da se je odbor društva obrnil na več krajevnih podjetij, da bi priskočila košarkarjem na pomoč s finančnimi prispevki. Vendar pa so bili dosedanji odgovori na to povabilo negativni in verjetno ne bodo dosti boljši niti odgovori tistih podjetij, ki imajo še priti. Zato se bo odbor društva obrnil na meščanstvo, zlasti na športno občinstvo in pa do krajevnih oblasti.

Goriški župan dr. Poterzio je s svoje strani izjavil, da sledi občinska uprava z največjo pažnjo razvoju «Goriziane» ter da ji je pripravljena nuditi pomoč, ker čuti to za svojo moralno dolžnost. Kar se tiče finančne pomoči bo občina jamčila pri mestni hranilnici za posojilo temu društvu, ki naj bi mu pomagalo premagati najhujše težave. Pozneje bodo poiskali morda še kakšno drugačno rešitev.

Darovi za Skopje

Darove v denarju in blagu sprejema osrednji zbirni center na sedežu SKGZ in SPZ v Gorici, Ul. Ascoli 1/I, vsak delavnik od 8. do 14. ure.

Neurje s točo v Beneški Sloveniji

V zadnjem tednu muhastega vremena so imeli slabo zlasti v nekaterih krajih Beneške Slovenije, kjer so neurje in nalivi povzročili precejšnjo škodo na polju. Največ škode pa je prizadejala toča, ki je v torek oklestila polje in drevje na področju Podbonesca in okrog Sv. Petra. Ponekod je bilo po neurju toliko toče, da se je zdelo, kot bi zapadel sneg.

Ko bi vsaj oblasti z naglimi ukrepi priskočile na pomoč prizadetim kmetom. Toda iz izkušenj je znano, da gredo take stvari zelo počasi.

NA OBISKU PRI IZ SKOPJA EVAKUIRANIH OTROCIH

«Lepo je ob sinji morski obali toda še lepše v domačem Skopju»

V vajenskem domu v Izoli je 30, v dijaškem domu v Kopru 100, na Debelem rtiču pa 33 otrok, za katere so materinsko poskrbeli

Skupina makedonskih otrok v Izoli

Obiskali smo jih, male srčkane makedonske otroke. Evakuirali so jih iz porušenega Skopja in te dni so prispeli iz zbirnega centra v Postojni. Nekatere so poslali v Tolmin, Novo Gorico in Ajdovščino, druge so sprejeli v Izoli, Kopru in na Debelem rtiču pri Ankaranu. Skupina starejših je ostala v Postojni. Sedaj so tu pri nas na istrski obali, daleč od svojega razdejanega mesta. Povsod so jih sprejeli prisrčno, materinsko. Od prvega dne njihovega prihoda so skrbeli zanje in iz dneva v dan jim skušajo nadomestiti vsaj malo tiste ljubezni in topline, ki so ju bili deležni pri svojih starših.

Pomoč je bila takojšnja, vsestranska. Prva skrb je bila za otroke, ki so v nekaj sekundah zgubili vse: svojce, dom, imetje in se naenkrat znašli sami brez varstva in prikrajšani za najbolj nežno toplino svojih dragih.

Evakuirali so jih z ogroženega področja, poslali daleč od njihovih porušenih domov v varnejše kraje domovine, kjer so jih sprejeli razni ljudski mestni in okrajni odbori, ki so širokosrčno ponudili pomoč tem nedolžnim žrtvam strašne elementarne nesreče, ki je porušila v prah njih rodno mesto.

Evakuacija, recimo raje, da so na počitnicah, v koloniji, recimo, da je to njih bivanje na istrski obali le dolg počitek po šolskem delu. Počitnice bodo trajale precej časa, morda zelo dolgo, ne pa v nedogled. V Skopju so že vsi na delu in s pravo vnemo obnavljajo svoje mesto. Z neverjetno naglico sestavljajo montažne hiše, šole, urade. Otroci se bodo postopno vračali v svoj rodni kraj, kjer jih čakajo mamice in očetje. Sedaj so tu v dobrem varstvu in čakajo na čimprejšnjo vrnitev.

V vajenskem domu v Izoli so nas veselo sprejeli. S svojimi velikimi črnimi očmi, v katerih je še opaziti sledove tistih grozljivih trenutkov po potresu, so se zastrmeli v fotoaparat in nestrpno čakali, da jih bomo slikali. V Izoli je trideset fantov in deklic od 8. do 16. leta. Prišli so goli in bosi, ničesar niso imeli. Oblekli so jih, jim nudili vso potrebno pomoč ter jih sprejeli pod gostoljubno streho. Vzljubili so jih, jim izkazali vso pozornost in jih imajo resnično radi. Trajalo je nekaj dni, preden so se vživeli, toda sedaj se že počutijo kot doma in postopoma skušajo pozabiti na strahotno tresenje, kot bi nad mestom letelo tisoč blaznih letal, pozabiti na strašno razdejanje, na ogromen oblak prahu, ki se je dvigal iz ruševin, ter se šele po dveh dolgih urah razpršil, na jok in stokanje pod ruševinami pokopanih žrtev. Nihče jih ne spomni na nesrečo, o tem vsi molčijo ter jih nočejo vznemirjati.

Deležni vse mogoče pozornosti se mladi Skopjanci sedaj kar prijetno počutijo, petkrat na dan jim servirajo odlično hrano in so vsi zadovoljni. Nekateri so že dobili pisma od staršev, kar je nedvomno pripomoglo k boljšemu razpoloženju in večji razposajenosti.

Kočljivo vprašanje je le pouk za šoloobvezne otroke. Njih spremljevalec prof. Pavle Milovski iz Skopja nam je povedal, da bi bilo treba vseh trideset otrok porazdeliti v razne šolske razrede. Šolske oblasti sedaj rešujejo to vprašanje in bodo brez dvoma v najkrajšem času ukrenile vse potrebno, da bodo otroci deležni pouka v materinščini.

S podobnim vprašanjem se ukvarjajo tudi v Kopru. V dijaškem domu so namreč ponudili streho sedemdesetim predšolskim otrokom do 10 let starosti ter 37 materam. Ljubki, srčkani mali «mom.četi» se igrajo na dvorišču doma pod stalnim nadzorstvom mamic. Morda se niti ne zavedajo nesreče, ki jih je doletela. To bivanje daleč od svojega doma je za njih le prijetna sprememba, počitnice in razvedrilo. Le njihove mamice bridko občutijo nesrečo ter čakajo dneva vrnitve. Prišle so z otroki v Koper kot spremljevalke ter zapustile Skopje, kjer jim sedaj urejajo domove. Ganjene za tolikšno pozornost, skrb in pomoč sedijo v senci, se tiho pomenkujejo, šivajo in pestujejo najmlajše ter jih s pravo materinsko ljubeznijo negujejo.

Vprašanje pouka? Se nič ne vedo, toda pomagali si bodo sami. V njihovi skupini sta profesor in učiteljica iz Skopja, ki bosta pomagala in učila otroke v materinščini.

Starejše smo poiskali v kopališču Partizan, kamor hodijo dvakrat na dan na kopanje. Tam smo srečali tudi njihovega spremljevalca prijaznega in vljudnega Goća Kostantinovskega. Povedal nam je, da bo verjetno dolgo trajalo, preden se bodo lahko vrnili v Skopje. Medtem ko je Kostantinovski popazil na to otročad žejno sonca in razvedrila po tolikem joku in trpljenju, se je približala mala deklica in se vljudno zahvalila za vso pomoč in pozornost, ko pa smo jo vprašali, ali bi rada ostala v Kopru, ob sinjem morju, nam je odgovorila, da je bolje v Skopju, kjer teče zeleni Vardar.

Tretja skupina otrok se je utaborila pod dvema velikima šotoroma v mladinskem okrevališču Rdečega križa na Debelem rtiču. Tam je 33 deklic in fantov do 13 let. Spremljata jih medicinec Luka Vukotić in učitelj Andrija Tanovski. Pa še slovenska učiteljica Danica Zidarič iz domžalske občine je z njimi, jih varuje ter skrbi zanje. Dobili smo jih na plaži, zdrave kot ribe in v vodi so pljuskali in skakali, da je bilo veselje jih gledati. Tudi njim ne enjajo ničesar o nesreči, hočejo, da bi čimprej pozabili. Mali črnolasi otroci so se vživeli in se kar prijetno počutijo. Gojijo petje, recitacije in celo plešejo twist. Pridni in srčkani «momčeti» preživljajo svoje počitnice. So že pozabili? Ne, niso. Te dni so jih že obiskali starši iz daljnega Skopja ter jim prinesli nekaj tiste topline, katere noben še tako dober vzgojitelj ne more v celoti nadomestiti.

Poslavljali smo se od njih s srčno željo, da bi se lahko čimprej vrnili v njihovo prenovljeno mesto. Vsak si tako želi, spremljevalci in otroci, četudi se tu pri morju izvrstno počutijo.

Želijo pa si domov, v novo Skopje, kjer jih čakajo mamice in očetje, katerim bodo pomagali pri obnovi svojega porušenega mesta.

L. A.

Kolesar iz Rupe padel na cesti

Po cesti, ki pelje iz Sovodenj proti Ul. Trieste, se je sinoči okrog 19. ure peljal s kolesom 42-letni Franc Russian iz Rupe štev. 55. Iz neznanih vzrokov je padel in se pobil tako močno, da so morali mimoidoči poklicati avto Zelenega križa iz Gorice. Ta je moža odpeljal v civilno bolnišnico v Gorici, kjer so mu ugotovili udarec na čelu in na levem očesu ter številne praske po obrazu, po rokah in nogah in so ga zato pridržali na zdravljenju.

Kratki iz bolnišnice

Včeraj zjutraj je padel s kolesa blizu svojega bivališča v Grojni 63-letni Angelo Bellotto, ki stanuje v hiši št. 3, Potolkel se je po levem komolcu in levi dlani. Odšel je v civilno bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto, kjer so mu nudili prvo pomoč in ga poslali domov na zdravljenje s prognozo okrevanja v 5 dneh.

Ob 16.30 so pridržali na zdravljenju 82-letnega Giuseppa Pola iz Ul. Garzarolli 2 v Gorici. Zdrsnilo mu je na pločniku na Svetogorski cesti. Zlomil si je lobanjo na čelu, ranil na levem sencu in zadobil šok. V bolnišnico so ga odpeljali z rešilnim vozom Zelenega križa.

VČERAJ POPOLDNE V RONKAH

Avto z veliko silo treščil v platano ob cesti

Hudo ranjenega šoferja so odpeljali v tržiško bolnišnico

Včeraj okrog 17. ure se je peljal 25-letni Valter Caligaris, doma iz Ronk, Ulica Duca d'Aosta 17, s svojim avtomobilom po cesti v smeri od Benetk proti Tržiču. Z njim je bil v avtomobilu tudi njegov bratranec 19-letni Adolfo Caligaris iz Ronk, Ulica Mazzini 84. Ko je Valter privozil že mimo nadvoza v Ronkah, je ob začetku Ulice I. maggio, tam kjer cesta zavije malo na levo, verjetno zaradi prenagle vožnje izgubil oblast nad avtom, zavozil s ceste in treščil v platano ob njej.

Pri tem sta bila oba potnika ranjena in so ju z dvema rešilnima vozovoma Rdečega križa iz Tržiča takoj odpeljali v tržiško bolnišnico. Tam so Valterju ugotovili hude poškodbe na glavi in po telesu ter so ga pridržali s pridržano prognozo. Bolj srečen je bil Adolfo, ki je dobil le manjše poškodbe ter bo okreval v 8 dneh.

Na kraj nesreče je prišla tudi cestna policija iz Tržiča, ki je napravila zapisnik in ugotovila, da je bil pri trčenju tudi avto precej poškodovan.

NOVI REŽIM, KI BO POVEČAL PARKIRNE RAZPOLOŽLJIVOSTI

V petek začne v Gorici veljati časovno omejeno parkiranje

Veljalo bo vsak delavnik od 9. do 12. ure

Avtomobilisti si morajo oskrbeti evidenčno ploščo

V petek 23. avgusta bodo ob 8. uri zjutraj sneli s prometnih znamenj, ki so jih namestili že pred dobrim mesecem, pokrivala: takrat bo pričel na 12. središčnih ulicah, kjer so postavili nova prometna znamenja, veljati novi parkirni režim, katerega posebnost je v tem, da prinaša časovno omejeno parkiranje. Ustvaril bo večjo razpoložljivost s parkirnim prostorom, ki ga posebno v strogem središču zelo primanjkuje. Na parkirnih prostorih s časovno omejenostjo, katerih seznam objavljamo na koncu tega članka, bodo ustavljali lahko samo avtomobilisti, ki pa si bodo morali preskrbeti številčno ploščo. Lahko jo dobijo na poveljstvu mestnih stražnikov v Ulici Mazzini 7, pri zasebnih trgovskih podjetjih, ki so jih nalašč za to priliko natisnila, lahko pa rabijo tudi številčnice, ki jih uporabljajo v drugih mestih, če se začnejo pri 9. in končajo pri 19. uri ter nakazujejo parkirni čas od 60 do 90 minut. Avtomobilist lahko parkira svoje vozilo od 60 do največ 90 minut. Čas je odvisen od njegovega prihoda. Preden poteče ta čas, mora premakniti vozilo. Če to napravi še pred potekom časa, si lahko poišče nov prostor na istem parkirišču. Ni pa dovoljeno premikati številčne ploščice in podaljševati parkirni čas, obenem pa puščati vozilo na istem mestu. Takšen postopek ni dovoljen niti v primeru, da je na istem parkirišču dovolj razpoložljivega prostora.

Jutri bodo odkrili prometna znamenja, ki so jih pred dobrim mesecem postavili v 12 središčnih ulicah. Označujejo časovno omejeno parkiranje od 60 do 90 minut

Številčna ploskev mora biti tako nameščena v vozilu, da je od zunaj mogoče razločno videti uro prihoda vozila. V nasprotnem primeru bodo mestni stražniki smatrali vozilo za nepravilno parkirano, kot da bi bilo brez parkirnega časovnega pokazatelja.

Na časovno omejenih parkiriščih ni dovoljeno niti krajše parkiranje brez številčnice. Izjema so le tovorniki, ki imajo posebno dovoljenje mestnih stražnikov za postajanje pri razkladanju in nakladanju blaga.

Časovno omejeno parkiranje od 60 do 90 minut bo v veljavi vse delavnike od 9. do 18. ure. Novi režim bo veljal v naslednjih dvanajstih ulicah:

Korzo Italija (Od Garibaldijeve kavarne do vključno Banke Nazionale del Lavoro), *Verdijev korzo* (od Ulice Contavalle do križišča pred pošto), *Ulica Diaz* (parkirišče pred Veliko hranilnico), *Ulica Nizza* (od Korza Italia do Ulice Maniacco), *Ulica Contavalle* (diagonalno parkirišče pred veleblagovnico Standa), *Ulica Garibaldi* (cestni odsek med Verdijevim korzom in Ulico Morelli), *Raštel* (med Ulico Monache in Travnikom), *Travnik* (odsek med Bombijevim predorom in Ulico Arcivescovado), *Ulica Oberdan* (od Verdijevega korza do Ulice Robova?), *Ulica Crispi* (med Verdijevim korzom in novo Ulico Roma, kjer so parne številke), *Ulica Roma* (v vsej dolžini tiste strani, kjer so parne hišne številke), *Ulica Nasario Sauro* (del parkirišča pred sodno palačo).

Kino

VERDI. 17.00: «Afrika sexi». Dokumentarni Cinemascope v barvah. Mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

CORSO. 17.00: «Tra due donne», Raf Vallone, Emanuele Riva in V. Girardot. Italijanski črnobeli film. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 17.30: «Il mare», M. Orsini in F. Prevost. Italijanski črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30.

CENTRALE. 17.30: «Notte senza fine», Teresa Wright in Robert Mitchum. Ameriški črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI-BASSI, Raštel, tel. 33-49.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 24,8 stopinje ob 14.10, najnižjo 16 stopinj ob 3. zjutraj. Povprečne dnevne vlage je bilo 80 odstotkov. Dežja je padlo 1,8 mm.

Kino na Opčinah

predvaja danes, dne 22. t.m. z začetkom ob 18. uri (ob 20. uri se predstava nadaljuje na prostem) barvni film:

SOLDATI A CAVALLO

(Vojaki na konju)

Igrajo: JOHN WAYNE — WILLIAM HOLDEN — CONSTANCE TOWERS

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 22. t.m. z začetkom ob 19.30 uri zelo lep film:

«LA MORSA»

Igrajo: CLAUDE DAUPHIN — DIANE CILENTO

šport šport šport šport šport

Triestina 1963-1964

Letošnja Triestina se že nekaj časa pripravlja v San Daniele del Friuli na bližnje prvenstvo B lige. Igralci, kot jih kaže slika, so vedno vedri, nasmejani in optimistično razpoloženi. Manj je seveda njihov trener dr. Montanari, še manj pa verjetno člani vodstva na sedežu v Trstu, kjer je prišlo do ostrega spora med «menagerjem» rag. Lucianom Cotto in predsednikom grofom Guarnierijem. Razlogi niso znani, vendar kaže, da je spor nastal zaradi pomanjkljivih ali zgrešenih nakupov igralcev.

Triestina je v takem položaju, da po mnenju številnih navijačev ne bo zdržala letošnjega prvenstva. Sedaj pa jo bodo trli še notranji spori, kar bo še bolj škodilo ugledu tega kluba. Upamo, da zadeva ne bo dosegla nepopravljivih smeri.

Na sliki letošnje moštvo Triestine: (od leve proti desni) stoje — **Greco, Sadar, Pez, Porro, Toros, Frigeri**; čepe — **Vit, Dalio, Novelli, Mantovani in Ferrara.**

KOLESARSKA DIRKA PO JUGOSLAVIJI

Boltežar in Jugoslavija *na čelu lestvice* po včerajšnji prvi poletapi

Kolesarji Furlanije - Julijske krajine tretji

REKA, 21. — Današnja prva poletapa dirke po Jugoslaviji je popolnoma spremenila lice splošne lestvice tako za posameznike kot za ekipe. Zaradi zmage na cilju na Reki, kamor so kolesarji prispeli po 140 km dolge vožnje iz Karlovca, je član slovenske ekipe Boltežar prevzel vodstvo na lestvici in od vzel vzhodnemu Nemcu Mickeinu rumeno majico najboljšega. Z Boltežarjem je tudi prva jugoslovanska ekipa slavila zmagoslavje, ker je izpodrinila s prvega mesta ekipne razpredelnice do včeraj vodečo Vzhodno Nemčijo.

Slovenec Boltežar je progo prevozil v 3 urah 28'10", drugoplasirani Holandec Doek in tretji Valenčič pa sta privozila do cilja s 57" zamude.

Od Italijanov se je danes Di Torro najbolje uvrstil član I. italijanske ekipe je bil peti, Tržačan Gregori je prispel štirinajsti na cilj, Goričan Jurij Uršič pa sedemnajsti.

V splošni lestvici, kjer je Boltežar v vodstvu z 12 urami 59'20" pred Levačičem (13.01'35") in vzhodnim Nemcem Mickeinom (13.00'02"), je Di Torro na petem mestu s časom 13.02'45". Njemu sledi na 17. mestu Jurij Uršič.

V ekipni splošni lestvici je stanje naslednje:

1. JUGOSLAVIJA 46.10'07"
2. Vzhodna Nemčija 46.10'36"
3. Italija II. (Trst) 46.26'05"

Italija I. je na 12. mestu s časom 47.45'21".

V drugi poletapi Opatija - Pula je zmagal Slovenec Roner pred Nemcem Kermerzyakom in Bilićem.

JURIJ URŠIČ

OD 25. T. M. DO 1. SEPTEMBRA

Svetovna elita padalcev v Portorožu za Jadran Cup

Nastopilo bo 80 tekmovalcev iz 14 držav

PORTOROŽ, 21. — Te dni prispe v Portorož okrog 80 padalcev iz 14 držav vseh celin, ki bodo od 25. t.m. do 1. septembra tekmovali v 4 klasičnih in še drugih atraktivnih skokih s padali za pokal Jadrana. Za tekmovanje vlada po svetu veliko zanimanje, lahko rečemo, da celo mnogo večje od doma. Vrsta televizijskih družb je že zaprosila za dovoljenje, da bo smela snemati celotno tekmovanje ali samo posamezne skoke, in prijavljenih je že preko 20 inozemskih novinarjev in fotoreporterjev.

Tudi mi smo se odpravili v Portorož in poiskali glavnega vodjo organizacije za «Jadran Cup», kot se imenuje tekmovanje, ki je neuradno svetovno padalsko prvenstvo. Glavni vodja, ki bo tudi glavni sodnik tekmovanja, je Črnogorec *Janko Lutovac*, eden pionirjev padalskega športa v Jugoslaviji. Že od 1947 se ukvarja s tem, in že od prvega svetovnega padalskega prvenstva sodeluje na tovrstnih mednarodnih tekmovanjih. Leta 1950 je postavil svetovni rekord v številu skokov v enem dnevu: v Novem Sadu je v 24 urah skočil 132-krat. Doslej ima že preko 800 skokov. Osvojil je diamantno značko, največjo trofejo v padalstvu, med visokimi odlikovanji pa nosi tudi zlato medaljo Franje Kluza.

Poiskali smo ga torej v Portorožu, v Vojkovem domu, kjer je štab jugoslovanske ekipe, mu zastavili nekaj vprašanj in izvedeli naslednje:

JUGOSLAVIJA POBUDNIK ZA MEDNARODNA PADALSKA TEKMOVANJA

Jugoslavija je bila v povojnih letih med glavnimi pobudniki za širši razmah padalskega športa in za organiziranje mednarodnih tekmovanj v tej panogi. Zato ji je bilo zaupano že I. svetovno prvenstvo. Pozneje je organizirala še več mednarodnih padalskih tekmovanj, v zadnjih letih pa tudi že dvakrat Jadranski Cup. Obakrat je bilo v Tivtu. Toda ker je tamkajšnje letališče zasedeno z redno potniško linijo, se športna dejavnost ni mogla prav razvijati. Ker pa tivatska občina s svojimi skromnimi sredstvi ni mogla zgraditi še kakšnega posebnega padalška niti nositi stroškov za tekmovanje, je bilo treba poiskati novo letališče.

Dan je bil tudi že predlog, da bi tekmovanje za pokal Jadrana popolnoma ukinili. Toda lani, na IV. svetovnem prvenstvu v ZDA, se je vseh 25 udeleženih držav zanimalo za Jadran Cup. Vsi namreč trdijo, da Jugoslavija odlično organizira tovrstna tekmovanja. Poleg tega jih privlačijo naravne lepote Jugoslavije. Iz teh razlogov so tudi ponudili Jugoslaviji, da postavi svojo kandidaturo za izvedbo VIII. svetovnega padalskega prvenstva leta 1966. (Za prihodnje leto, za 7. svetovno prvenstvo, je bila že vnaprej določena Zapadna Nemčija). Letalska zveza Jugoslavije je zaradi tega sklenila poiskati primerno letališče. Razpisala je natečaj in med vsemi ponudniki je izbrala Aeroklub Portorož, ki je ponudil najugodnejše pogoje tako glede geografske, klimatske in prometne lege letališča, kakor glede namestitve in oskrbe tekmovalcev in še drugih pogojev.

Doslej prijavljene tekmovalne ekipe dokazujejo tako po svojem številu kot po kvaliteti — med njimi so sami asi vsake posamezne države, sami rekorderji — da bo to tekmovanje najvišje stopnje, pravzaprav neuradno svetovno prvenstvo za leto med dvema uradnima svetovnima prvenstvima. Razen na lanskem ni bila udeležba niti na vseh prejšnjih svetovnih prvenstvih tolikšna kot bo letos v Portorožu. Ker se bo zvrstilo nad 80 padalcev take kvalitete, lahko pričakujemo, da bodo postavljeni novi svetovni in državni ter seveda osebni rekordi. Za favorite veljajo ekipe Češkoslovaške in ZDA. Dobri so tudi Bolgari. Njihova ženska ekipa ima sedaj v prehodni lasti jadranski pokal, medtem ko ga ima med moškimi ekipami sovjetska, ki pa letos ne bo prisotna. Če kakšna ekipa osvoji pokal trikrat zaporvrstjo, ji ostane v trajno last.

Tudi izgledi jugoslovanskih tekmovalcev so precejšnji. Letos bodo nastopili z dvema moškima ekipama in eno žensko ekipo. Vse tri so sestavljene iz mladih tekmovalcev, popolnoma neznanih imen in bo to tekmovanje njihov ognjeni krst, velika preizkušnja za prihodnje svetovno prvenstvo.

NADA BLAGANJE

NOVA IN STARA IMENA V LETOŠNJEM PRVENSTVU A LIGE

S Sartijem in Milanijem krite vrzeli Interja

Glavna naloga Herrere: ohraniti naslov in uspešno nastopiti v turnirju za pokal evropskih prvakov

Od enajstoric, ki zaslužijo nekaj besed v teh dneh predpriprav za novo nogometno sezono A lige, je Inter v prvi vrsti. Ne samo, ker bo milansko moštvo tokrat prišilo na svoje modro-črne dresne značko italijanskega prvaka, temveč, ker vodstvo tudi letos ni štedilo z nakupi. Čeprav je šlo iz blagajne precej težkih milijonov, je tudi res, da so se ti po obratni poti vrnili vanjo. Milanski klub je namreč prodal celo vrsto že izkušenih igralcev, medtem ko bodo njihova mesta prevzeli drugi, morda še bolj izkušeni.

Dolgo vrsto let je Inter iskal pot do italijanskega naslova. Tega ji je trener Herrera obljubil že ob prihodu v Italijo, a besedo je lahko držal šele po treh letih. Sedaj ga čaka ponovno odgovorno delo: moral bo ohraniti naslov italijanskega prvaka in vrhu tega bo moral Herrera tudi napraviti vse, da moštvo ne bo razočaralo v turnirju za pokal evropskih prvakov, kjer bo imel najhujšega tekmeca v meščanih Milana.

Inter je imel lani najšibkejšo točko v vratih. Kljub temu je vse šlo po sreči. Letos pa je bil to osnovni problem milanskega moštva, ki ga je rešilo z nakupom solidnega skrajnega florentinskega branilca Sartija. Istočasno pa je Herrera dosegel, da mu je vodstvo najelo tudi srednjega napadalca Fiorentine Milanija. Čeprav je bil ta igralec lani v senci, ga je Herrera hotel, ker ve, da je Milani sposoben rešiti s svojimi močnimi streli marsikatero tekmo. Na tega človeka je Herrera mislil že dve leti, ko je zadal Interju iz zelo nerodnih položajev kar tri gole.

Čeprav se Inter ne more pritoževati nad pomanjkanjem branilcev in krilcev, pa si je Herrera vseeno želel imeti igralca, ki bi ga uporabljal v obeh teh odsekih moštva. Tega je našel v Panzanatu in ker je bil na razpolago tudi zelo sposoben krilec nemške reprezentance Szymaniak, so tudi tega najeli. Kot se vidi, ima Inter letos na razpolago precej igralcev in tudi zelo dobrih nadomestil. Ti so:

VRATARJI: Sarti G. (1933), Bugatti (1928).
BRANILCI: Burgnich (1939), Facchetti (1942), Masiero (1933), Picchi (1935), Guarneri (1938), Panzanato (1938).
KRILCI: Bolchi (1940), Zaglio (1936), Tagnin (1932), Szymaniak (1934).
NAPADALCI: Jair (1940), Mazzola (1942), Milani (1934), Suarez (1935), Corso (1941), Di Giacomo (1935), Petroni (1938), Ciccolo (1940).
VERJETNA POSTAVA: Sarti, Burgnich, Facchetti; Zaglio (Bolchi), Guarneri, Picchi; Jair, Mazzola, Milani, Suarez, Corso.

NOGOMET

BEOGRAD, 21. — Prvenstvena tekma med Partizanom in Vardarjem iz Skopja, ki je bila danes, se je končala neodločeno 2:2 (0:1).

PRIJATELJSKI NOGOMET

COMO, 21. — V prijateljski predprvenstveni tekmi je Inter premagal Como 8:2 (4:1). Za domačine sta bila uspešna Venini in Sironi, za Inter pa Jair 5-krat, Cappellini, Milani in Boninsegna pa po 1-krat.

* * *

FIRENCE, 21. — Trening tekma med Fiorentino in rezervnim moštvom se je končala z zmago titularcev 5:2 (1:2).

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Neodločen izid uspeh za Delamaris

Vedno več uspehov koprskih plavalcev

Na igrišču v Izoli je bila preteklo nedeljo tekma v okviru slovenske lige med domačim Delamarisom in Olimpijo B. Srečanje se je končalo neodločeno 2:2 (1:0), kar predstavlja uspeh za domače moštvo. Olimpija se je namreč dalj časa skrbno pripravljala v Velenju, medtem ko je domače moštvo v naglici zbralo nekaj igralcev in tudi s treningi so imeli težave, ker ni bilo igrišča.

Prvi polčas je potekel v rahli premoči domačinov, ki so z ostro in požrtvovalno igro nadoknadili pomanjkanje tehnike. Že v tretji minuti je padel prvi zadetek. Po akciji vsega napada je Santin iz neposredne bližine dosegel vodstvo za svoje barve. Domači so povečali vodstvo v začetku drugega polčasa, ko je obrambni igralec Olimpije Puškarič slabo posredoval in spravil usnje v lastno mrežo. V začetku drugega polčasa je bil poškodovan tudi igralec Olimpije Škraba in vse je kazalo, da je poraz gostov neizbežen, saj so imeli le deset igralcev in že dva zadetka v mreži. Toda proti koncu je Delamarisu zmanjkalo moči in gostje so s hitrimi protinapadi izenačili. Strelca sta bila Zagoro in Bajželj.

S prvim nastopom Delamarisa smo lahko zadovoljni. Nekaj standardnih igralcev sicer ne nastopa več, toda nove moči so se v prvi tekmi kar uveljavile in ni vzroka za pesimizem.

* * *

Koprski plavalci in vaterpolisti še naprej žanjejo uspehe. Na članskem vaterpolo prvenstvu Slovenije v Ljubljani je koprska ekipa osvojila častni tretje mesto pred Ljubljano in Ilirijo. V primorskem derbyju so Koprčani premagali Renče z 22:4.

Do konca sezone sta pred Koprčani še dva zahtevna nastopa. Sodelovali bodo še v finalu republiškega plavalnega prvenstva, konec avgusta pa bo v Kopru državno pionirsko prvenstvo v plavanju.

PO PROMOCIJI V ELITNO KATEGORIJO

V vrstah Lazia še polno vprašanj

Moštvu manjka vodja napada

Po dvoletnem nastopu v «vicah» B lige je Lazio tokrat vendarle dosegel cilj in se vrnil v elitno kategorijo. To rimsko moštvo žal ne plava v zlatu in tudi v vodstvu ni vse v redu. Spori so večkrat pretresli temelje kluba, a na srečo sta dva komisarja spravila enajstorico kolikor toliko na noge. S tem pa nista odpravila nevšečnosti, ki bodo spremljale moštvo skozi celo prvenstvo.

Več ali manj bo moral Lazio začeti prvenstvo z istimi igralci, ki so nastopali v B ligi. Sicer je trener Don Juan Lorenzo zahteval vsaj novega srednjega napadalca. Lazio tega ima v osebi Firmanija, a južni Afričan se noče vrniti v Italijo, ker pač ne mara igrati v vrstah rimske enajstorice. Ima sicer Morroneja, vendar ta ni ustvarjen za vodjo napada. Tudi Rozzoni verjetno ne bo pripravljen za začetne zavrtljaje turnirja, ker mu operirano koleno še ni dovolilo, da bi se, kljub njegovim hvale vrednim poskusom, sprostil.

Edino upanje je torej Firmani, ki pa je raje ostal doma v Južni Afriki. Vodstvo rimskega kluba se je takoj pozanimalo za srednjega napadalca pariškega Racinga Argentinca Fariasa, vendar kaže, da se je v zadnjem času navdušenje poleglo in da ne bo prišlo do sporazuma. Po dosedanjih podatkih bo Lazio razpolagal z naslednjimi igralci:

VRATARJA: Cei (1937), Recchia (1935).
BRANILCI: Zanetti (1939), Garbuglia (1940), Carosi (1938), Rambotti (1937), Pagni (1939), Gasperi (1937), Mazzia (1941).
NAPADALCI: Maraschi (1939), Giacomini (1939), Rozzoni (1937), Morrone (1941), Meregalli (1939), Governato (1938), Landoni (1939), Mari (1940), Cignani (1940), D'Amato (1945).
VERJETNA POSTAVA: Cei; Rambotti (Zanetti), Garbuglia; Mazzia, Pagni, Gasperi; Maraschi, Landoni, Morrone (X), Giacomini, Meregalli (Governato).

ODTUINTAM

Zaradi nesprejemljivih pogojev

Pogajanja za dvoboj *Liston-Clay* dokončno prekinjena?

LOUISVILLE, 21. — Pogajanja za ureditev vprašanj, ki se tičejo dvoboja za svetovni naslov težke kategorije med Sonnyjem Liston in Cassiusom Clayem, so bila prekinjena, «ker so» tako pravi Clayev prokurator Favershan «Listonovi pogoji nesprejemljivi».

Faversham je pripomnil, da so Listonovi svetovalci zaprosili na odložitev dvoboja do aprila 1964; pri čemer so zahtevali, da Clay do takrat ne bi smel niti enkrat nastopiti. To so zahtevali, ne da bi pri tem ponudili denarne protiusluge.

«Ideja, da bi spravili Claya za tako dolgo obdobje v led», je še pripomnil prokurator boksarja-pesnika, «je za nas nesprejemljiva. Mi namreč vemo, da ima Clay potrebo večjih izkušenj in zaradi tega nočemo, da bi ostal dolgo časa brez dejavnosti. Z druge strani nismo niti zadovoljni s finančnimi ponudbami, ki bi bile sprejemljive za letos, niso pa za drugo leto».

S svoje strani je Clay med intervjujem na radiu izjavil, da je nalašč zahteval manjšo nagrado, medtem ko bo zdaj stopil na ring za dvoboj z Listonom samo, če bo dobil, kar bo zahteval.

NEVERJETNA PONUDBA CLAYU

Za vsako rundo 10.000 dolarjev

HOUSTON, 21. — Danes je Clay sprejel neverjetno ponudbo: nastopiti v dvoboju proti Clevelandu Williamsu. Cena 10.000 dolarjev (6.200.000 lir) za vsako rundo do petnajste. To še ni vse. Williamsov prokurator je ponudil Clayu 10.000 dolarjev za podpis pogodbe, nadaljnjih 10.000 bi dobil ob tehtanju, 10.000 pa bi mu izročili ko bi stopil na ring. Seveda, če bi imel Clay živce v redu za nastop proti Williamsu, ki je tretji na svetovni lestvici. Za vsako rundo pa bi dobil zopet po 10.000 dolarjev.

Clay je takoj odgovoril: «Že sedaj napovedujem, da bo to edini dvoboj, ki bo trajal 15 rund. Pod takimi pogoji» je pripomnil zgovorni Clay «si res ne morem privoščiti, da bi Williamsa odpravil s k.o.»

* * *

ABA, 21. — Svetovni prvak srednje kategorije Nigerijec Dick Tiger, ki je po zmagovitem dvoboju z Američanom Fullmerjem na počitnicah, je danes izjavil, da je pripravljen nastopiti, tudi seveda za naslov, proti vsakemu boksarju njegove kategorije in kjerkoli. Tiger je tudi izjavil, da je pripravljen na dvoboj z Madžarom Lazslom Pappom in da je gotov zmage.

NOGOMET

Pelè k Botafogu?

RIO DE JANEIRO, 21. — Po vesteh, ki jih je objavil dnevnik Sao Paola «Journal do Brasil», bo nogometni kralj Pele zapustil sedanji klub Santos in se bo do konca leta preselil k Botafogu v Rio de Janeiro. Pele se je namreč zadnje čase pritoževal zaradi sovražnega zadrževanja občinstva Sao Paola do njega. Predvsem mu ne ugaja, da ga navijači ostalih enajstoric Sao Paola izžvižgajo. Vrhu tega meni, da je žrtev sodnikov. Pred nedavnim ga je sodnik izključil z igrišča samo zato, ker je zagrozil, da bo predložil pritožbo. Z druge strani pa sodniki ne kaznujejo silovite metode, ki se jih njegovi nasprotniki poslužujejo zato, da ga sredi akcije ustavijo. To trdi Pele, ki je bil pred nedavnim še znan kot vesel človek, a je v zadnjem času postal zelo žalosten in se hoče izseliti.

* * *

LAUSANNE, 21. — Prihodnja seja izvršnega sveta mednarodnega olimpijskega odbora CIO ne bo v Nairobiju v Keniji, pač pa v Baden Badenu v Nemčiji. To pa zaradi tega, ker kenijska vlada ni izdala vstopnih vizumov južnoafriškim delegatom. Seja bo od 14. do 20. oktobra letos.

ENAJSTA IGRA

(Nadaljevan je s 3. strani)

uspehu preiskave. Truplo so izkopali in res dognali umor. Sodni ogledník je našel sledove strupa. Vnuk je zdaj sedel v zaporu in je vse priznal. Starca je bil zastrupil in pahnil po stopnicah.

«Tako dolgo je še moral ostati v hiši, da je prevzel zavarovalnino in spraviti posestvo v red,» je razložil Rafferty. «Ni hotel, da bi se vmešali pokojnikovi prijatelji; zato je šahovsko partijo nadaljeval. Sploh si pa domišlja, da je mojstrski šahist; in tako se igri ni mogel ustavljati.»

Ko je Simon pozneje pogledal čez dvorišče, si je mislil: «Tvoje smrti nisem mogel preprečiti, Henry: a vsaj tega nisem dopustil, da bi se morilec izmazal.»

Slišal je, kako je soseda povpraševala po njegovem zdravju. Tokrat v Norinem odgovoru ni bilo besedice «bil» in nikakršne omembe «pred dvajsetimi leti».

«Moj oče?» je odgovorila Nora. «Le brez skrbi bodite, ta je korenina bolj ko kdaj prej. In pomislite, niti iz sobe ni šel. Resnično, to vam je največji detektiv na vsem svetu.»

JOŽE VERGAN:

Od MAREZIG *do* MADRIDA

45.

To je bil hud udarec za vse reakcionarne stranke. Tega nikakor niso mogli požreti. Proti zakoniti vladi so začeli rovariti. V svoji nemoči so se zatekli po pomoč v tujino. Ko so si zagotovili podporo Hitlerja, Mussolinija in papeža, so 18. julija organizirali udar. Zdaj divja v deželi državljanska vojna. Fašisti mrzlično pošiljajo v Španijo letala, topove, strojnice, čete; bombardirajo mesta, pobijajo nedolžne ljudi».

«Tako gladko pa le ne pojde, kot si mislijo!» je rekel Roman.

«Vrnili se bodo s krvavimi beticami!» je pripomnil še Marko.

Tako smo se sprehajali in pogovarjali. Bili smo že nekoliko utrujeni, ko smo prišli do nekega bara.

«Kaj, ko bi spili kozarec vina?» sem vprašal tovariše.

Pri točilni mizi je stala gruča možakarjev. Prijazno so nas pozdravili in povabili, naj stopimo k njim. Naročili smo si vsak kozarec malage. Natakarica nam je nalila vina, in ne da bi naročili, je postavila pred nas še krožnik slanih rib z olivami in kumaricami. Ko smo vino izpili, nam je znova nalila. Smehljaje nam je skušala naliti še tretjič, a smo odklonili. Hoteli smo plačati.

«Ne,» je rekla in pokazala na možakarje. «vse je že plačano.»

«Nikakor! To ne gre!» sem ugovarjal.

Tedaj me je možakar potrepljal po rami in dejal:

«Vi ste pripravljeni žrtvovati življenje za nas, mi pa bi vam ne smeli ponuditi niti kozarca vina?»

Drugi pa je pripomnil:

«Jutri odpotujemo tudi mi na fronto pred Madrid. Mogoče se še kaj srečamo.

V vojašnici so tudi drugi govorili o gostoljubnosti španskega ljudstva. Enemu so podarili v prodajalni škatlico sardin, drugi je hotel kupiti pomarančo, pa so mu jih nasuli polno kapo, zastonj, tretji se je šel brit, brivec pa ni maral sprejeti plačila. Vsak je doživel nekaj takega.

USTANOVITEV INTERNACIONALNIH BRIGAD

28. septembra 1936 je bil za nas pomemben dan. Ustanovljena je bila IX. brigada, ki je bila prva internacionalna brigada. Sestavljena je bila iz treh bataljonov. Drugi bataljon se je imenoval Dumontov bataljon, tretji pa Garibaldijev. Tega dne smo dobili posebne uniforme, na glavi smo nosili baskovke s kladivom in srpom.

Ob tej priložnosti so nas obiskali Andrée Marty, Gallo, Nicoletti, dva zastopnika španske vojske in dva druga, meni neznana internacionalca. Martyja in Galla smo vsi poznali.

Marty je bil francoski komunistični poslanec. Med prvo svetovno vojno je bil kapitan na vojni ladji. Ko je izbruhnila v Rusiji oktobrska revolucija, so sklenili zavezniki intervenirati in skušati rusko revolucijo zadušiti. Francozi so poslali v Črno morje v ta namen posebno brodovje, med drugim tudi vojno ladjo, na kateri je bil Marty. Ko je prišlo povelje, naj streljajo na boljševiško ladjevje, se je Marty temu odločno upri in je v znak solidarnosti z boljševiki dal celo razobesiti na jambor rdečo zastavo. Zaradi tega je prišel pred vojno sodišče in bil obsojen na štiri leta zapora. V Španiji je bil prvi organizator internacionalnih brigad.

Gallo Luigi Longo je bil po narodnosti Italijan. Zaradi antifašističnega delovanja je moral bežati iz Italije in je živel kot emigrant v Parizu. V Španiji je bil komisar internacionalnih brigad.

Kot prvi je spregovoril Marty.

«Tovariši! Borci! Danes praznujemo pomemben praznik. Ustanavlja se prva mednarodna brigada španskih borcev in prav vas je doletela čast, da ste prvi njeni borci. Na to ste lahko še posebno ponosni!

Ni treba, da vam obširno govorim, zakaj ste prišli v Španijo. To že veste predobro sami! Prišli ste, da se uprete nasilju, ki grozi španskemu ljudstvu, da obvarujete mlado demokratično špansko republiko. Prišli ste se borit proti mračnjaškemu klerofašizmu in njegovim pomagačem, Hitlerju, Mussoliniju in svetovni reakciji.

Vi ste prvi mednarodni borci na španskih tleh. Tega se morate zavedati. Vi morate biti svetal vzgled tudi tistim borcem, ki pridejo za vami. Boriti se morate kot levi. Biti morate junaška, hkrati pa kulturna in disciplinirana vojska. Le tako si boste pridobili ljubezen in zaupanje španskega ljudstva! Na vas gleda z zaupanjem ves demokratični svet».

Naše vrste so kipele v nepopisnem navdušenju. Iz prs vseh so se trgali vzkliki proti klerofašizmu, fašizmu, proti Francu, Mussoliniju in Hitlerju.

Nato sta spregovorila še Gallo in v imenu Špancev zastopnik španske vojske. Ta nas je v imenu vojske in španskega naroda pozdravil na španskih tleh, se nam zahvalil za požrtvovalnost in nadaljeval:

«Tovariši! Borci! Prišli ste, da se z ramo ob rami borite z nami proti klerofašizmu in fašizmu. Na bojišču se bo vaša kri mešala z našo in bo še tesneje povezala delovno ljudstvo vsega sveta.

Tovariši! Borci! Prišli ste, da nam pomagate napisati novo, veličastno poglavje v zgodovini Španije. Vaša imena bodo z zlatimi črkami napisana v knjigi naše zgodovine!

Salud camarados! Viva internacionales! Viva nostra republica!»

Jugoslovanov je bilo v Španiji tedaj še malo in so nas pomešali v vse tri bataljone. Jaz sem prišel v Garibaldijev bataljon. Naš bataljon je vodil bivši italijanski kapetan Galeani.

Galeani je bil odkrit antifašist in je za časa Mussolinijeve diktature zbežal v Argentino. Ko je slišal, da so italijanski in nemški fašisti napadli Španijo, je brž prihitel iz daljne Amerike španskemu ljudstvu na pomoč.

Ko so bili formirani bataljoni, smo si razdelili tudi delo v vojašnici. Nekateri so bili odgovorni za skladišče, drugi za ambulanto, snago itd. Jaz sem bil zadolžen za red in disciplino. Poleg tega sem hodil sprejemat na železniško postajo nove borce in jih vodil v vojašnico.

V začetku naši borci še niso nosili šaržnih znakov in vsi smo prejemali po tri pezete na dan. Na fronti pa je bilo drugače, plača je bila odvisna od čina.

Ker so se naši bataljoni stalno dopolnjevali z novimi borci, smo ostali v Albaceti do 4. novembra. Seveda nismo bili brez dela in smo imeli dnevno teoretske in praktične vaje.

Sovražnik je seveda kmalu zvedel za našo bazo in skušal po vsej sili preprečiti, da bi prišli pravočasno na madridsko fronto. Pri tem se je posluževal vseh sredstev. V Albaceto je poslal celo šest okuženih prostitutk, da bi zanesle bolezen v mednarodno brigado.

Nekaj tednov kasneje so že začeli bombardirati Albaceto in našo bazo. Bombni napadi so se potem pogosto ponavljali. Prve žrtve internacionalnih borcev sem videl 7. oktobra 1936. Od Mussolinijevih bomb so bili takrat ubiti štirje tovariši.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — SFRJ: v tednu 20 dni, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3 - I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600 14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 130, finančno-upravni 200, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst